

Divu kilometru garumā

Foto - no personīgā arhīva

Jābrauc lūkot tuvumā. “Kadiķišu” māju saimnieki tikai priecājas, ka arī garāmbraucējiem viņu māja un dārzs rada sajūsmu un apbrīnu. Cilvēki izkāpj no mašīnām, iet apkārt mājai un to fotografē. Vakarstundās tas ir baudpins skats. Rundzānu ģimene atkal piedalās fotokonkursā par skaistāk rotāto namu. Šogad tas ir Delfu konkurss “Laiks izgaismot!”, kurā viņus var ikviens atbalstīt, balsojot līdz 21.decembrim. “Piedalāties konkursā, lai arī citiem parādītu savu gaumīgi izrotāto mājiņu. Šī piedalīšanās pašiem ir liels izaicinājums – kļūt ar savu izgaismoto namiņu starp labākajām mājām Latvijā,” saka Gatis.

Maruta Sprudzāne

Tuvojas Ziemassvētki, ciemos un pilsētās izejojas uguntiņas. Cilvēki rotā namus un pagalmus un gaida svētkus. Citi brauc lūkot un apbrīno krāšņās ainavas, ko sarūpējuši namu saimnieki. Ne tikai Balvu pilsēta rotājas, zaigo nami arī Naudaskalnā un citviet laukos. Bet viens no azartiskākajiem šajā ziņā, šķiet, ir “Kadiķišu” māju saimnieks Medņevas pagastā. Kas tur šogad jauns?

Brontu ciema “Kadiķišos” atkal spoži mirdz dzīvojamā māja, atgādinot pasaku namiņu, izgaismotu zilajās LED gaismīņās. Gatis Rundzāns atklāj, ka šogad LED lampiņu virteņu viņiem ir vēl vairāk, līdz ar to arī izgaismojums kļuvis vēl spožāks. Tiesa, nākas rēķināties, ka arī elektrības patēriņa rēķins paliek lielāks un lielāks. Pērnajos Ziemassvētkos LED virteņu

kopējais garums bija 1023 metri, bet šobrīd spīd jau 2012 metri. Vairāk nekā divu kilometru garumā, uzstādot lampiņas, izmantoti 300 metri elektrības kabeļa, kā arī 46 mobilā telefona Nokia lādētāji, kas aizstāj 138 AA baterijas. Gatis stāsta, ka viņam bija nosprausts mērķis šogad sasniegt divus kilometrus, ko ielānojis un pēc kura tiecies. Lampiņu stiprināšanu šoruden uzsācis jau 2. oktobrī, dekorējis sestdienās un svētdienās, nostrādādams 18 brīvdienas. Liels izaicinājums un apņemšanās bijis izgaismot visu mājas jumtu. Tik ātri nebūt nav veicies, jo Gatim patīk visu darīt kvalitatīvi, - lai virtenes ir nostiprinātas ideāli taisni, lai būtu perfekti un gaumīgi! Nedaudz mocījusi neziņa, kā beigās viss kopā izskatīsies un kāds būs rezultāts, kad sasnigs biezu sniega kārtu. Taču viss ir kārtībā – spīd un laistās. Gatim ir atkal jauns mērķis – nākamā gada svētkus izgaismot ar lampiņām trīs kilometru garumā.

Īsziņas

vietnieci. Savukārt uz Kultūras pārvaldes vadītāja amatu tiks izsludināts konkurss.”

Deputāte, visticamāk, turpinās darbu

Balvu novada domes sēdē izskanēja jautājums, kas un vai aizstās deputāti Mariju Duļbinsku, kurai uz laiku apturētas pilnvaras? S.Maksimovs informēja, ka Latgales partijas sarakstā pēc M.Duļbinskas ir deputāte Sarmīte Šaicāne, kura atteicās ieņemt deputātes statusu: “Tāpat uz laiku to nevēlas darīt Oskars Klija. M.Duļbinska mēneša beigās noslēgs vakcinācijas posmu un, visticamāk, turpinās pildīt deputātes pienākumus.”

Nākamajā Padugumā

- **Puzuri kā Visuma simbols**
Darina ziemas saulgriežu rotājumus
- **Kas uzbūvēts pie “Maxima”?**
Jautā lasītāji

Covid-19

(12.decembris)

Balvu novads – 31
Alūksnes novads – 75
Gulbenes novads – 218
Ludzas novads – 71
Rēzeknes novads – 82

Ieceļ Izglītības pārvaldes vadītāju

9.decembrī Balvu novada domes ārkārtas domes sēdē par Balvu novada Izglītības pārvaldes vadītāju iecēla Inesi Circeni (noteica mēnešalgu - EUR 1 638, lēmums stāsies spēkā ar 2022.gada 1.janvāri). Atgādinām, ka sākotnēji I.Circene atteicās no šī amata. Novada vadītājs Sergejs Maksimovs informēja, ka Intai Kaļvai piedāvāts Kultūras pārvaldes vadītājas amats, no kura I.Kaļva atteicās: “Viņa piekrita strādāt vienā komandā ar I.Circeni, kļūstot par vadītājas

Vārds žurnālistam

Zinaida Logina

Ziemassvētki ir kopā sanākšanas laiks, - Pūks sacīja.

-Bet nevar tā vienkārši sēdēt savā meža stūrītī un gaidīt, kamēr pie tevis kāds atnāk. Pašam kādreiz arī jāiet ciemos.

Pareizi, Pūk! Domāju tāpat, tāpēc lūkoju pēc dāvanīnām un sajūtām. Ja nu par kādu tai mežā stūrītī neiedomājas? Ja nu piemirst?

Par trīs vīru draudzību bija režisora Intara Rešetina Dailes teātra izrāde "Mūsējās", ko svētdien skatīju Alūksnes Kultūras centrā. Nopietnajā komēdijā vīrišķīgie varoņi viens otram uzdod svarīgus dzīves jautājumus. Ārsts saka: "Savam pacientam varu pateikt: "Tu nodzīvosi ar sāpēm līdz mūža galam." Bet varu to arī nedarīt." Vai klusēt nozīmē melot? Kas ir labāk - dzīvot melos, toties stabili, vai būt patiesam? Tu skaties, klausies un aizdomājies, cik atklāti mēs esam paši pret sevi, pret draugiem un līdzcilvēkiem. Vai tas, ko pasakām, ir patiesība, un kā to sapratis otrs?

Kādi Tev būs šie Ziemassvētki, to pateiks priekšā vien paša sirds. Jo nav jau vienas tikamas receptes, un tās nepiedāvās ne vecitis, ne budēlis, ne rūķis. Tā prieka un laimes recepte būs vien jāmeklē katram pašam.

Vēl un vēlreiz pārļapoju grāmatu par labsirdīgo lācīti Vinniju Pūku:

"Kādas svešas pēdas meta loku pēc loka, līdz apstājās tieši pie Sivēna mājas.

-Savādi, -Pūks domāja. -Kāpēc visas sensenas pēdas aizved pie senseniem draugiem?"

Latvijā

Sertifikāta derīguma termiņš vakcinām varētu atšķirties. Vakcinācijas pret Covid-19 sertifikāta derīguma termiņš varētu atšķirties atkarībā no saņemtās vakcīnas, norādījis veselības ministrs Daniels Pavļuts. Sertifikāta derīguma termiņš varētu būt trīs mēnešus ilgāks nekā laiks, kad jānodod pēc balstvakcīnas, kas "Janssen" ir divi mēneši, "AstraZeneca" - pieci mēneši, bet "Pfizer/Biontech" un "Moderna" - seši mēneši. Attiecīgi sertifikātiem varētu būt atšķirīgi derīguma termiņi atkarībā no vakcīnas. Tas arī nozīmētu, ka Latvijā vakcinācijas sertifikāts būtu spēkā isāku termiņu nekā citviet Eiropas Savienībā, kur tas ir derīgs deviņus mēnešus. Valdība lēmumu cer pieņemt līdz Ziemassvētkiem.

Par fiktīvu Covid-19 vakcināciju kopumā aizturēti 20 medicīnas darbinieki. Pašlaik aizturēti aptuveni 20 medicīnas darbinieki saistībā ar fiktīvu Covid-19 vakcināciju un viltus sertifikātu tirgošanu, informē Valsts policijā (VP). Viņiem visiem piemēroti ar profesionālās darbības pildīšanu saistīti drošības līdzekļi. Ārstniecības personas sertifikāts, kas vajadzīgs strādāšanai, pagaidām nevienam vēl nav atņemts vai apturēts. Ierosināto kriminālprocesu skaits saistībā ar fiktīvu vakcināciju pret Covid-19 aug, kas nozīmē, ka aizvien izdodas piekļūt un pat aizturēt viltus vakcinācijā iesaistītos. Tomēr attiecībā uz šādu viltvārzu sodīšanu būtisku panākumu vēl nav. Neviena ārstniecības persona vēl nav sodīta tiesā un nevienai nav anulēts vai apturēts strādāšanai vajadzīgais sertifikāts.

Gaidāmi dārgākie Ziemassvētki pēdējo 10 gadu laikā. Pārtikas cenu kāpums novembrī bija straujākais kopš 2017. gada. Daži produkti gada laikā sadārdzinājušies pat par 50%. Eksperti ir vienprātīgi, ka tuvākajā nākotnē pārtika kļūs vēl dārgāka. Visticamāk, šogad māsaimniecībām Ziemassvētku tēriņi būs krietni lielāki, ja ģimene svētkus nolems svinēt ar pirmspandēmijas vērienu. Pēc Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem, pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenas novembra laikā pieauga vidēji par 1,5%, bet gada griezumā cenas bija kāpušas par 5,6%. Piemēram, kartupeļi gada laikā sadārdzinājās par 50%, eļļa - par 33%, jogurts - par 22%. Ja piepildīsies ekspertu prognozes, tad jāreķinās arī ar lielākiem tēriņiem, klājot galdu Ziemassvētkos.

Pieredze ārzemēs

Strādā par viesmīli un iepazīst Kipras kultūru

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas profesionālā bakalaura studiju programmas "Uzņēmējdarbība" ar specializāciju "Tūrisma vadība" 4.kursa students SALVIS DUNDENIEKS dalās pieredzē, kas iegūta, izmantojot Erasmus+ sniegto iespēju, no 1. jūnija līdz 18.septembrim strādājot praksē Kiprā.

"Studiju laikā daudzi var aizbraukt uz kādu skaistu valsti, lai mācītos vai izietu praksi. Esmu ļoti pateicīgs augstskolai par šo iespēju, jo vasarā, neskatoties uz Covid-19 ierobežojumiem, biju prakses braucienā uz Kipru. Arī Kiprā bija savi ierobežojumi, bet tie nebija tik stingri. Nēsājām maskas, ik pēc trijām dienām gājām nodot Covid-19 testus, bet tas netraucēja brīvajā laikā doties piedzīvojumos un iepazīt Kipras kultūru. Pārsvarā spīdēja saule, un vasarā gaisa temperatūra tur sasniedz pat +45°C. Atrodoties visu vasaru Kiprā, biju pat nogļojies pēc Latvijas lietūs," stāsta Salvis.

Jaunietis strādāja viesnīcu restorānos, kas pieder Kipras populārākajai viesnīcu ķēdei "Kanika Hotel&Resort". "Strādāju tādās viesnīcās kā "Olympic Lagoon Resort Ayia Napa" un "Elias Beach Hotel", ko pēc pirmajām divām nedēļām varēju saukt par mājām, jo tur pavadīju visu vasaru. Apkalpoju viesus gan bērnu kristībās, gan dzimšanas dienas ballītēs, gan piecās kāzās, kas ļāva iepazīt citas kultūras. Strādāju par viesmīli, pieņemu pasūtījumus, bet reizēm arī strādāju nelielā restorāna bārā un biju tajā galvenais, kurš seko līdzī notiekošajam un dod citiem paveicamos uzdevumus," prieku par uzticētajiem uzdevumiem pauž Salvis.

Students stāsta, ka viens no spilgtākajiem momentiem bija, kad tikko ielidoja Kiprā un izkāpa no lidmašīnas. "Pārņēma divaina sajūta, jo Kiprā ir citādāks klimats nekā Latvijā. Sākumā bija grūti pierast pie mazām un šaurām ieliņām un satiksmes, jo gājēju pāreju tur ir ļoti maz, bet pēc viena mēneša jau biju tā iejuties, ka likās, - dzīvoju tur jau veselu mūžību. Pirmās divas nedēļas Kiprā strādāju pieczvaigžņu viesnīcā "Olympic Lagoon Resort Ayia Napa", bet saistībā ar Covid-19 pēc divām nedēļām mani pārcēla uz četrzvaigžņu viesnīcu "Elias Beach Hotel" Limasolā, jo pirmajā viesnīcā bija problēmas ar viesu pieplūdumu, tāpēc studentiem nebija daudz darba," atceras Salvis. Viņš priecājas, ka jaunais kolektīvs izrādījās superīgi labs. "Visi bija atsaucīgi un draudzīgi, taču neaizmirsīšu pirmo dienu restorānā. Ar mani visi runā angļu valodā, bet man - nekādas pieredzes strādāt restorānā. Pirmās dienas piepildījās ar stresu, bet kolēģi mani saprata un redzēja, ka es ļoti ātri mācos. Redzēja, cik labi es strādāju, jo vēlāk jau reizēm biju arī galvenais restorānā. Šajos vasaras mēnešos iemācījos ļoti daudz lietas. Piemēram, kā pareizi saklāt galdu visām trīs dienas ēdienreizēm, jo katrā galdā klājums atšķiras. Iemācījos, kā dažādos veidos salocīt salvetes, kā pareizi pasniegt un novākt šķīvjus, jo arī te ir savi noteikumi, kas jāievēro. Uzlaboju angļu

Brīvajā laikā ceļo pa Kipru. Salvis lielākajā kalnu grēdā Kiprā – Troodos kalnos (Troodos Mountains). Kalnu grēda atrodas aptuveni salas centrā, un augstākā virsotne ir Olimpa kalns – 1952 metri.

Salvis Dundenieks gatavs viesu apkalpošanai. Interesanti, ka šādā apģērbā viesus apkalpo vakariņās, bet brokastīs un pusdienās ir cita uniforma.

valodas zināšanas, jo mēs "Elisas Beach Hotel" restorānos bijām studenti no dažādām valstīm. Daudzi studenti šeit ieradās no Polijas un mums iemācīja dažādus poļu valodas vārdus, bet mēs savukārt viņiem - dažus latviešu valodas vārdus. Neizpalika arī krievu valoda, jo daudzi klienti bija no Krievijas. Pieredze, ko ieguvu, ir vārdos neapprakstāma. Kad pienāca laiks doties uz Latviju, ļoti negribējās braukt projām no tik

Larnacas lidostā. Pēc darba Kiprā Salvis ir ceļā uz mājām, uz Latviju. Darbs salā viņu tik ļoti aizrāva, ka gribējās palikt vēl ilgāk.

brīnišķīgas vietas un tik draudzīga, sirsnīga kolektīva, ko Latvijas darba vidē ir grūti atrast. Ja vēl būs iespēja izmantot šādus piedāvājumus, noteikti izmantošu, ko iesaku arī citiem," par Kiprā piedzīvoto pastāstīja Salvis Dundenieks.

INGA KAĻVA-MIŅINA, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas Sabiedrisko attiecību nodaļas informācijas speciāliste

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Problēma

Ziemassvētku vecītim un Lieldienu zaķim vairs neticu

Paula Ozoliņa

Sākšu ar to, ka no sirds milu Rugājus. Vienmēr esmu lepojusies ar savu latgalisko izcelsmi un priecājos atgriezties mājās brīvdienās un svētkos. Ciems gadu gaitā ir uzplaucis – teritorija ir sakopta, vairākas ēkas ir atjaunotas un ir uzbūvēts lielākais sporta stadions Ziemeļlatgalē. Un tomēr mani ir sāpē par ielu, kas pamesta pabērna lomā.

Šis ir skats no mūsu pagalma – pretī smilšains ceļš uz Rugāju pareizticīgo baznīcu, pa kreisi – dzīvības koku siena un ābeļdārzs, bet pa labi – pāris lapegles un kaimiņsēta. Māja atrodas Rugāju pievārtē, tieši aiz ciema robežas zīmes, kaut arī tā nebūt nav beidzamā māja tuvākajā rādiusā, kur kāds dzīvo pastāvīgi. Pēdējā saimniecība Lubānas ielā atrodama divas mājas tālāk. Tā kā ielai kādreiz bija grants segums, mans vectēvs gar ceļa malu iestādīja dzīvības kokus, tā gan kavējot ceļa putekļus, gan nodalot pagalmu no ielas. Asfalta segums Lubānas ielā tika klāts (ja atmiņa par stāstīto nevil) ap septiņdesmitajiem vai astoņdesmitajiem gadiem un pēc tam nav aprūpēts, nodrošinot tā kvalitāti un ceļa nesašaurināšos. Tāpat ielai nav ne ietves, ne apgaismojuma, kaut arī par laternu uzstādīšanu pirms pāris gadiem tika vākti paraksti. Cilvēki piekrita, ka laternu stabi var atrasties viņu īpašuma robežās, galvenais, lai ir gaišs. Taču ceļš atrodas Latvijas Valsts ceļu pārziņā un nevar tā privātpašumos uzstādīt laternas par pašvaldības līdzekļiem. Vārdu sakot, iegādājieties lukturišus.

Mūsu iebraucamais ceļš atduras pret Lubānas ielas likumu tā asākajā liekumā, bet kādreiz tā nebija liela problēma – pat manā bērnībā garāmbraucēju bija maz. Taču, gadiem ejot, satiksme ielā kļuvis aktīvāka – gar māju kursē autobuss uz Madonu, šis ir isākais ceļš, lai nokļūtu Lubānā, Gulbenē, un, protams, ielu izmanto arī tie, kas dzīvo tālāk ielas garumā un tālākajos mazciemos, kā Kozupē, Daudzenē, Baldonēs.

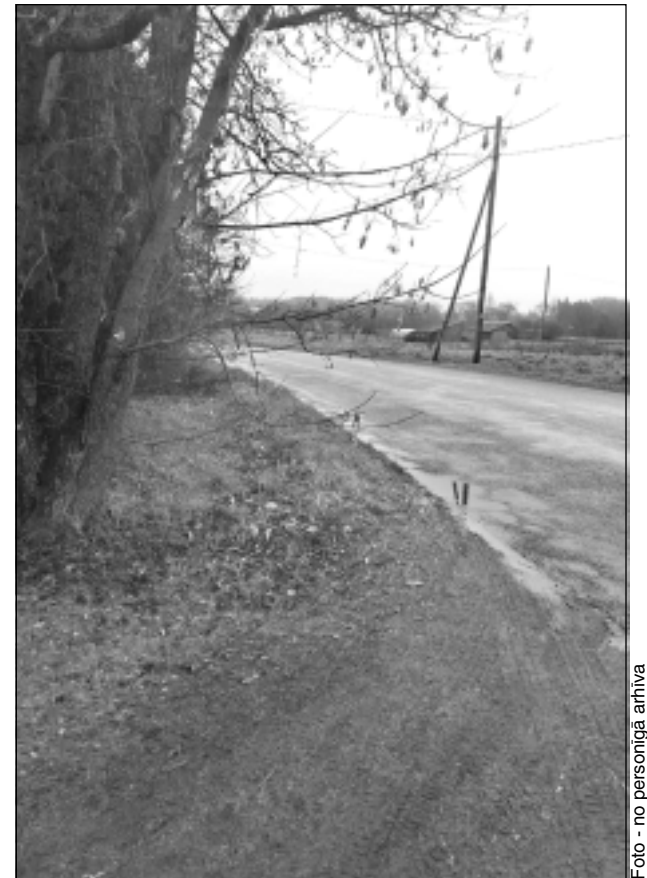
Palielinājies arī gājēju skaits – tālākajās mājās dzīvo ģimenes ar bērniem, kas pēc stundām pa šo ceļu dodas mājup.

Kā jau minēju, ciema zīme atrodas vēl gabaliņu tuvāk ciema centram, līdz ar to formāli šī neskaitās apdzīvota vieta, un maksimālais atļautais braukšanas ātrums ir 90 km/h. Iela ir šaura, un ceļa posmā pirms un pēc likuma redzamība ir apgrūtināta – tikai atrodoties pie kapu celiņa, redzama pārējā iela. Šī iemesla dēļ rodas situācijas, kurās citus transportlīdzekļus vai gājējus autovadītājs pamana pēdējā brīdī un, ja pretī brauc cits auto...

Rugāji ir ciems, tā tas ir kopš 1931.gada. Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā teikts, ka ciema statuss tiek piešķirts tādai novada teritorijas daļai, kurā ir vai tiek plānota koncentrēta apbūve, pastāvīgi dzīvo cilvēki un ir izveidota attiecīga infrastruktūra. Balstoties *Google Maps* kartē, Rugāju ciema robeža Lubānas ielā atrodas aiz mājas Lubānas ielā 16, pēdējās numurētās ēkas šai ielā. Turpretī, apskatot 2017.gadā Rugāju novada domes apstiprināto paskaidrojuma rakstu "Rugāju novada teritorijas plānojums", Rugāju ciema robeža atrodas aiz pirmīt minētās pēdējās apdzīvotās mājas pie asfalta seguma beigām.

Situācijā mulsiņošs ir tas, ka Rugāju ciema zīme šobrīd atrodas ~200 metrus pirms *Google Maps* robežas un ~600 metrus pirms teritorijas plānojumā noteiktā, Rugāju centra virzienā, secinot no plānojuma – ielas vidū. Tādējādi ārpus ciema tiek atstāta gan apbūve, kurā pastāvīgi dzīvo cilvēki, gan infrastruktūra (pareizticīgo baznīca ar kapsētu un ūdens attīrīšanas iekārtas), un šajā ciema daļā var braukt ar ātrumu, kas tuvu 100 km/h.

Pirms dažām dienām ielas likumā notrieca mūsu ģimenes mīluli – rudo runci Cēzaru. Ne spilgtais kažociņš, ne atrašanās ceļa malā neglāba kaķi no nāves. Braucot ar ātrumu 90 km/h bremzēšanas ceļš uz sausa asfalta ir 27 metri. Ja tas, kas notiek likumā, vēl jo vairāk diennakts tumšajā laikā, redzams tikai atrodoties tajā, nevar būt ne runas pat par šo bremzēšanas ceļu. Protams, neviens speciāli ne izraisa avārijas, ne kādu notriec, taču situācija raisa bažas par drošību šajā ceļa

Skats no pagalma. Vieta, kas joprojām ir bīstama.

posmā. Šoreiz tas bija kaķis, bet nākamreiz spēkrata ceļā var būt neuzmanīgs gājējs, ritenbraucējs bez atstarotāja vai bērns.

Neloloju cerības, ka, šo izlasot, jau tuvākajā laikā kāds mainīs robežzīmes atrašanās vietu, bīstamajā punktā uzstādīs satiksmes spoguļus un *pacels* ielas apgaismojuma jautājumu. Arī Ziemassvētku vecītim un Lieldienu zaķim vairs neticu. Taču es ticu tam, ka bremzēšanas ceļš ātrumam 50 km/h ir 12 metri, un vismaz ātruma ierobežojuma zīme šajā vietā ir nepieciešamība, nevis untums.

Stila nedēļa

Uz skolu dodas pidžamās

Irēna Tušinska

Decembra sākumā Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas (BPVV) skolēnu pašpārvaldes rīkotajā Stila nedēļā jaunieši izmantoja iespēju nodemonstrēt savu gaumi, stila izjūtu un spēju iejusties konkrētā tēlā. Balsojot "Instagramā", viņi paši noteica katras dienas tēmu. Pirmdien BPVV skolēni skolā ieradās *hip hop* dejotāju apģērbā, otrdien tērpās pidžamās, trešdien demonstrēja apģērbu savā mīļākajā krāsā, ceturtdien rādīja, par kādām profesijām sapņojuši bērnībā, bet piektdien skola līdzinājās filmas "Viri melnā" uzņemšanas laukumam.

BPVV skolēnu pašpārvaldes prezidente Anna Logina stāsta, ka ideja sarīkot stila nedēļu radās jau pagājušajā gadā, jo viņai gribējās dažādot skolas ikdienu: "Dienmēl toreiz neradās iespējas to realizēt, tādēļ sarīkojām to šogad." Lai saprastu, kas skolēnus interesē, Anna piedāvāja vietnē "Instagram" nobalsot par katras dienas tēmu. Lai gan pirmajās dienās dalībnieku skaits nebija liels, uz nedēļas beigām, redzot, ar kādu aizrautību to dara citi, skolēni atrisījās un pievienojās iniciatīvai. Taču pašai Annai slimības dēļ izdevās piedalīties tikai pirmdienas *hip hopa* un otrdienas pidžamu dienā: "Visvairāk no-

žēloju, ka nevarēju iejusties bērnības sapņu profesijas tēlā, jo bērnībā gribēju kļūt par robežsargu."

1.kursa audzēkne, skolēnu pašpārvaldes kultūras ministre Beāte Kaņepe labprāt piedalījās Stila nedēļā. *Hip hop* dienā viņa piemeklēja šim stilam atbilstošas, dejošanai piemērotas brīva piegriezuma bikses un lielu T-kreklu. Jauniete mazliet nožēlo, ka otrdien nevarēja ierasties skolā pidžamā, jo todien bija Rīgā. Taču trešdien Beāte uz mācību stundām devās tērpusies skaistā, tumši zaļā kleitā, jo šī ir viņas mīļākā krāsa. "Bija interesanti pavērot, kādas ir mūsdienu jauniešu iecienītākās krāsas. Dienmēl izrādījās, ka pārsvarā tie ir tumšie toņi. Redzēju daudz melnas krāsas. Bija arī citas – balta, zila, zaļgana, sarkanīga," stāsta Beāte. Viņa ievēroja, ka daļa jauniešu neuzdrošinājās piedalīties aktivitātē, tomēr daudzi to darīja labprāt, ievietojot savus attēlus sociālajos tīklos. Ceturtdien Beāte iejutās skolotājas tēlā, jo tā bija viņas bērnības sapņu profesija: "No māsas, kura strādā par skolotāju, aizņēmos diezgan garu, tumši sarkanu kleitu un uzvilku zābaciņus, kas, manuprāt, atbilst šim tēlam. Gribēju paņemt arī portfeli, taču tādu neatradu." Todien Beāte ievēroja vēl dažus skolotāju tēlus, kā arī basketbolistus, divas policistes, kinologus un citu profesiju pārstāvjus. Noslēdzošajā dienā ar nosaukumu

Tikpat kā mājās. Vienā no nedēļas dienām skolēni ieradās skolā, pat nepārgērbjoties pēc nakts miega. Tā darīja arī topošie skaistumkopšanas speciālisti.

"Viri melnā" jauniete tērpās auduma biksēs, melnā žaketē, zem kuras uzvilka baltu krekļveida blūzi, uzlika kaklasaiti, kā arī apāva melnus zābakus. Beāte neslēpj, ka pandēmijas aizliegumu laikā šādas aktivitātes padara ikdienu kaut nedaudz priecīgāku. Lai skolēnu

radošumu varētu novērtēt ne tikai viņu skolasbiedri, daudzi no viņiem ievietoja savus fotoattēlus sociālajos tīklos. Savukārt interesantāko tēlu autori, kuru attēli ieguva visvairāk pozitīvu vērtējumu, saņēma nelielas balviņas.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Pasākums "Lai vairojas prieks"

Tikšanās mirkli dod iedvesmu un enerģiju ikdienai

Zinaida Logina

Decembra sākumā Balvu muižā uz pasākumu "Lai vairojas prieks" bija pulcējušās sievietes, lai darbotos meistarklasēs – gatavotu cukura skrubjus, svētku rūkus, tiktos ar Alūksnes BrīvBodes organizatorēm un baudītu kopīgus prieka mirkļus, kuri dod iedvesmu un enerģiju ikdienai.

Dod iespēju lietām noderēt citās mājās

Balvos ieradās BrīvBode no Alūksnes, un jau laiciņu pirms tam organizatori aicināja atnest un atstāt labas, kvalitatīvas lietas vai arī bez maksas izraudzīties sev ko tikamu un noderīgu.

"Ši ir nekomerciāla bezpeļņas iniciatīva, kas darbojas uz labas gribas principa," teica modiste Līga Kandeļe, piebilstot, ka pati šuj apģērbu un cepures. Tiem, kam mājās atradās mantas, kuras vairs nelieto, bet kuras varētu sagādāt prieku citiem, varēja nest uz Balvu muižu. BrīvBodē varēja piedāvāt gan bērnu, gan pieaugušo mantas, grāmatas, apģērbu, sadzīves tehniku, bet Balvu novada sievietes vairāk izvēlējās atnest un citiem piedāvāt drēbes, cepures un rotaslietas. Mantām vajadzēja būt tirām un bez defektiem, tādām, lai uzreiz var uzvilkt vai ieraudzīt tām citu pielietojumu.

BrīvBodes organizatore, stiliste Antra Reismane, gan nebija ieradusies, bet Līga pastāstīja, kā notiek šī iniciatīva, kā arī iepazīstināja atnākušās sievietes ar pašas radītajiem darbiem – gan jau pabeigtām, gan tikai šūt iesāktām cepurēm. "Ne vienmēr savu garderobi var papildināt, dodoties uz veikalu un pērkot jaunu apģērbu. Prasmīgās rokās vecs apģērbs pārtop jaunā un dzīvo otru mūžu. Tā ir arī videi draudzīga prakse," par šo pieredzi pastāstīja Līga. Viņa dalījās ar piemēriem, kā veiksmīgi papildināt savu garderobi, izmantojot jau reiz lietotu apģērbu. Īsai kleitai vai piedurknēm var piešūt mežģīnes, var pielikt jaunu rotu vai citu šallīti. Tas ir kā veikals bez naudas – ātri, stilīgi un izdevīgi. Sievietes bija pārsteigtas, uzzinot, ka uz to var nest pat traukus, augus, saldumus, lauku labumus, suvenīrus, arī grāmatas, ja tās ir labā stāvoklī.

Sievietes Balvos piemērija kleitas, bikses, vestes un džemperus, jautājot citām, vai izskatās labi. Izcilāja rotas, pielaikoja cepures un atzina, ka būtu jauki satikties vēlreiz. Dažas mantas atrada citus saimniekus, citas aizceļoja tālāk uz Alūksni, kur rokdarbnieces tām radīs jaunu pielietojumu.

Sargās pašu darināti mājas gariņi

Runājot par rūkiem, rokdarbniece Larisa Berne saka, ka tie ir mazliet mistiski. Ideju viņa noskatījusi kādā veikalā un, pabrīnījusies par cenu, nolēmusi tādu izgatavot arī pati. Izdevās! Nēmusi palīgā auduma atgriezumus, līmes pistoli, nopirkusi *deguntīņus* un *acis*, piepildījusi rūka puncī ar sinteponu, uzlīmējusi uz koka ripiņas, un mājas gariņš gatavs. "Rūkiem nav jābūt standarta, tāpēc nekādas piegrieztas iepriekš nevajag gatavot. Tas ir vēl interesantāk, ka rūki sanāk ar taisnām vai noliektām cepurēm, resnāki vai tievāki. Pildījumam var izmantot griķus, graudus un citus materiālus ar domu, lai tie pie pamatnes un uz virsmas turas stabilāk. Bārda var būt no veca kažociņa izgriezta, var būt tamborēta no diegiem, to var izšūt vai izcakot. Pie cepures var pielīmēt bumbuli, zvaniņu vai ko citu. Var gatavot rūku puikas un rūku meitenes ar bizēm. Ir ne tikai Ziemassvētku mājas gariņi, bet arī vasaras un citu gadalaiku rūki," pastāstīja Larisa, piebilstot, ka jāliek lietā izdoma. Arī viņai mājās uz kamīna ir pašas izgatavots mājas gariņš. Rūki īpaši patīk bērniem, tāpēc tos var darināt lielākus, ar mikstu pildījumu, kuru viņi izmantos kā spilvenu. Ja tas būs maziņš, bērns to glabās zem spilvena un sapņos par Ziemassvētkiem.

Pīrāgam, nabagam, abi gali...

...nē, šoreiz apdeguši nebija, jo čaklā saimniece no Rugājiem Zinaida Popova pašas gatavoto maizīti cepeškrāsnī pieskatīja rūpīgi. Arī ikdienā mājās viņai patīk atrast un pielietot neparastākas receptes, un šoreiz maizīte bija gardum garda. Zinaida dalījās ar recepti. To viņa nosauca par miksto maizīti, jo

Kādu rotu un cepuri izvēlēties? Šis jautājums nodarbināja ne vien Ritu Lipāni (no kreisās), bet arī Larisu Berni, kura BrīvBodes piedāvājumā atrada interesantas un noderīgas lietas arī sev. Tās mantas, kuras neviena sieviete neizvēlējās, aizceļos uz Alūksni un meklēs sev jaunus saimniekus.

gatavo bez olām un piena. Ņem 400 mililitrus silta ūdens, 2 ēdamkarotes cukura, 1 ēdamkaroti sausā rauga, 4 ēdamkarotes augu eļļas. Visu rūpīgi samaisa. Pievieno 700 gramus miltu, 2 tējkarotes sāls. Mīklu jāliek uz galda un ilgi – tiešām ilgi jāmīca! "Staipiet un veliet uz visām pusēm krietnu laiku!" ieteica Zinaida. Tad mīklu sadala divās daļās, vēl pārmīca un no katras veido kukulīti. Pannā ieliek pergamenta papīru, nokaisa ar miltiem un uz tā novieto gatavos kukulīšus, kas apslacīti ar ūdeni, apkaisīti ar miltiem. Uzreiz cepeškrāsnī neliek, bet atstāj uz 15-20 minūtēm. Pirms ievietot cepeškrāsnī, ar nazi veic lielu, garenisku griezumumu. Cep 200 grādos apmēram 30 minūtes, taču ilgums rūpīgi jāskatās. Kad maizīte brūna, izņem un apslaka ar ūdeni, tad mazliet ieliek cepeškrāsnī vēlreiz. "Maizītes gatavību pārbauda, ar roku paduzot pa klaiņiņa apakšu. Ja klauz, ir gatava. Labu apetīti!" novēlēja Z. Popova.

Kopīga darbošanās vairo prieku

Dizaina un tehnoloģiju skolotāja Balvu sākumskolā Rita Lipāne atzīst, ka viņu priecē šādi kopīgi tikšanās mirkļi. "Man patīk veidot, gatavot arī savās mājās, bet kopīga darbošanās ar citām sievietēm iepriecina vēl vairāk. Patika, kā Larisa mācīja gatavot rūkus, un jau mājās viņa bija padomājusi par audumu un citiem materiāliem. Viņa bija mana kolēģe kādu laiku, tāpēc zinu, ka Larisa pati ir ne tikai aktīva un dzīvespriecīga, bet ar savu enerģiju iedvesmo arī citus," prieku pauda Rita. Viņai patīk izmēģināt ko jaunu, tāpēc iedvesmojas no citu piemēriem. Īpašs gandarījums bija pagāršot Zinaidas cepto miksto maizīti bez olām un piena, arī pašcepto torti, kuru viņa bija pagatavojusi mājās, izmantojot tēju. "Pašlaik cilvēki meklē receptes, kurās nebūtu kāda no tik pierastajiem produktiem. Arī Zinaida atrod veselīgākas saldo ēdienu receptes," secina Rita. Īpašu prieku viņai sagādāja cukura skrubju gatavošana. Pie Laimdotas Rita pirms tam gatavojusi ziepes, bet skrubīšu tapšanas procesu iepazīna pirmo reizi. "Lai tos izgatavotu mājās, vajadzīgs laiks un materiāli, jo process ir darbietilpīgs. Tomēr uzzināt vien ir ko vērts! Šis ir īpašs laiks ar gaismas gaidīšanu. Mani priecēja baltā ziema, pat no sala nenobijos. Tāpēc visiem vēlu piedzīvot baltus, mierīgus un skaistus Ziemassvētkus!" novēl R. Lipāne.

Darina rūkišus. Meistardarbnieču vadīja Larisa Berne, un tagad pašu rokām izgatavoti rūkiši būs mājas gariņi vairāku balveniešu, arī alūksniešu namos.

Līga Kandeļe iepazīstina ar BrīvBodi. Alūksnē tā jau kļuvusi populāra, jo ir pasākums ikvienam, kurš vēlas ieviest pārmaiņas savā garderobē videi draudzīgā ceļā. Šādi viegli var atbrīvoties no sev nevajadzīgā apģērba un lietām, iemainot tās pret cita atnesto. Pasākuma laikā iespējams saņemt stilistes un modistes konsultāciju bez maksas. Pat, ja tu neesi atnesis neko, tāpat vari nākt un izvēlēties lietas no citu atnestajām. "Paldies visiem, mēs radījām kopā būšanu! Dalījāties priekā par satikšanos un radošu darbošanos. Uz satikšanos atkal Jaunajā gadā," atvadoties teica Līga Kandeļe. Kopā ar Līgu Balvos pacieņojās arī leva Zālīte.

Cukura skrubis – pašu rokām. Laimdota Zeča sievietēm mācīja, kā pareizi pagatavot cukura skrubīšus. Izrādās, tas nemaz nav tik laikietilpīgs process. Redzot un pašiem jaucot visas izejvielas, ir mierīgāks prāts, ka skrubis ķermeņa ādai neradīs alerģiju, kā tas nereti notiek ar veikalos pirktiem produktiem. Skrubī varēja izgatavot gan bezkrāsainu, gan krāsainu, gan ar, gan bez smaržām. Saldo skrubī var lietot, lai noņemtu liekās, atmirušās ādas šūnas, pabarotu ādu ar veselīgām vielām no ārpuses. Skrubis arī masē ādu, kas palīdz asinīm riņķot straujāk un izkustēties visām šūnu sastāvdaļām.

Iespējas un izaicinājumi piensaimniekiem

Lauksaimniecība nav ienaidnieks

Maruta Sprudzāne

Klimata un vides jautājumi, nepieciešamība samazināt emisijas tuvākajā nākotnē skars ikvienu saimnieku. Tas saistīts gan ar ES izstrādāto zaļā kursa politiku un tam pakārtotiem daudzajiem tiesību aktiem, gan ar patērētāju vēlmēm. Par šīm aktualitātēm runāja konferencē “Klimatneitrāla piena lopkopība Latvijā”. Ieskats no konferencē sniegtās informācijas.

Dabā viss ir saistīts

Lauku ražotāju darba ikdienā valda nepārprotams princips. Proti, lai kādi laiki, lai kādi procesi nāk politikā, viņu uzdevums ir domāt, kā palielināt ražošanu un kā samazināt lauksaimnieciskās darbības ietekmi uz vidi. Arī Latvijā, līdzīgi kā visā Eiropā, ir svarīgi iespējami precīzāk spēt uzskaitīt un reģistrēt CO2 jeb ogļskābās gāzes dioksīdu. Vienlaikus svarīga ir zemnieku komunikācija ar speciālistiem, visai lauksaimnieku saimei ar kopējo sabiedrību.

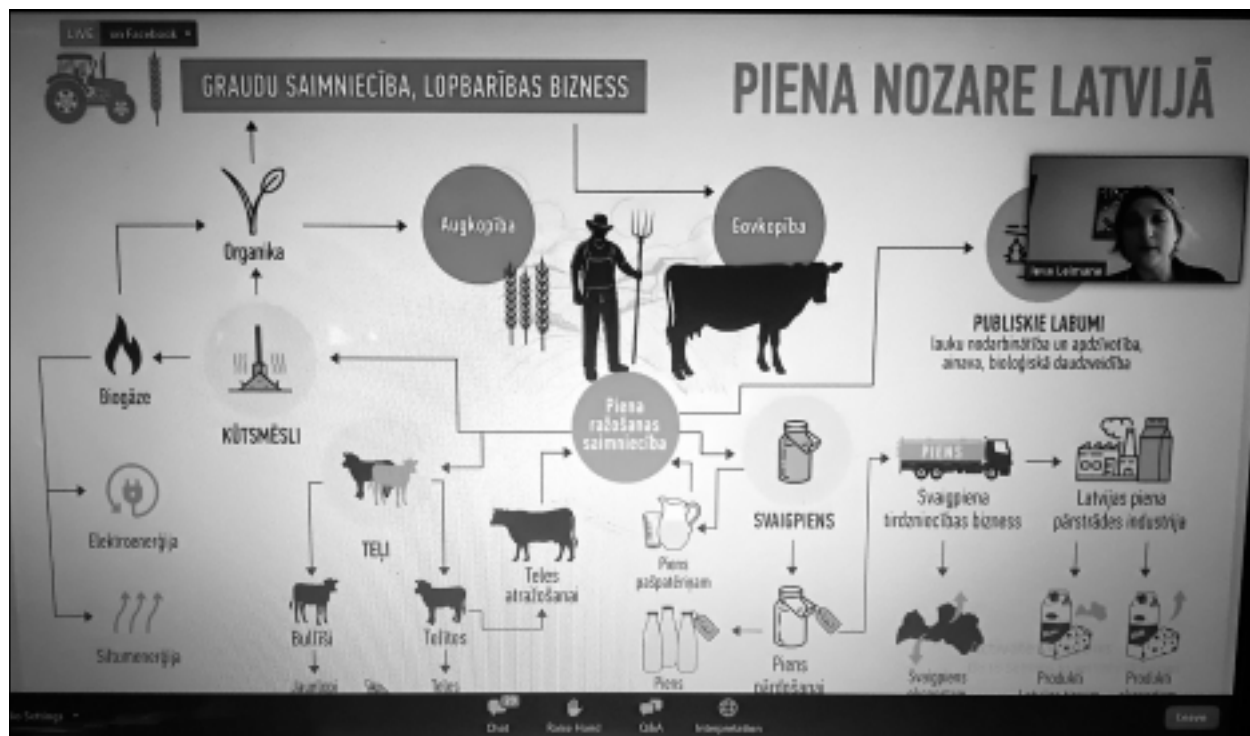
Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centra lopkopības nodaļas vadītāja SILVIJA DREIJERE uzsvēra, ka svarīgi ir virzīties uz zaļo kursu soli pa solim, cenšoties samazināt emisijas. Viens no pirmajiem punktiem attiecas uz dzīvnieku ēdināšanu, kas atgremotājdzīvniekiem balstās uz rupjās lopbarības kvalitāti. “Te mēs esam jau daudz ko paveikuši, ja salīdzina skābbarības analīzes pirms divdesmit gadiem. Tagad pat grūti noticēt toreizējās barības analīzēm. Taču sabalansēta ēdināšana būtībā ir viens no vienkāršākajiem ceļiem ekonomiski izdevīgākās un klimatam draudzīgākās saimniekošanas virzienā,” uzsvēra nodaļas vadītāja. Viņa piesauca arī tālākos virzienus, kur tiekiet Latvijā piensaimniekiem, un tie ir: dzīvnieku labturība, lopu veselība, govju ilgmūžība, telišu atnešanās vecums un vēl citi nozīmīgi faktori. Vienlaikus viņa atzina, ka CO2 piesaistē vēl trūkst precīzu aprēķina formulu, taču zinātne strādā, lai tādas iegūtu. Būtisks izaicinājums klimatviēdā saimniekošanā ir arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai. Visveiksmīgāk tas izdodas dabiskajos zālajos. S.Dreijere prognozē, ka tuvākajos gados Latvijā pievērsīsies arī agromežsaimniecībai, lai roku rokā ar lauksaimniecību ietu uz videi draudzīgu saimniekošanu. “Dabā visi procesi ir saistīti. Tas jāizprot arī katram zemniekam, lai viņš zinātu un droši varētu stāstīt, ka lauksaimniecība nav ienaidnieks!” teica S.Dreijere.

Piederīgi Ziemeļeiropas reģionam

Lopkopības nodaļas vadītāja akcentēja secinājumus, kas gūti, piedaloties pilotprojektā. Tas nebija gluži pētījums, taču sadarbībā ar angļu konsultantiem ir veikti aprēķini, balstoties uz viņu pieredzi. Bija uzrunātas piecas dažādas lauku saimniecības, sākot ar nelielu ģimenes saimniecību un beidzot ar piensaimniecību ar vairāk nekā 700 slaucamām govīm. Ar datortehnikas palīdzību veica visai sarežģītus aprēķinus, analizējot šīs saimniecības. Lai aprēķinātu CO2 ekvivalentu uz saražotās produkcijas vienību piena lopkopībā, izmantoja daudz un dažādus datus, sākot ar zemes lietojumu, dzīvnieku skaitu, produktivitāti, izlieto to barību, iztērēto elektrību un tamlīdzīgi. Kādi secinājumi? S.Dreijere: “Labi ir saimniekot visos modeļos, ja vien to dara ekonomiski un ar saimniecisku pieeju, lai būtu labi gan dzīvniekiem, gan arī saimniekotājiem. Taču katram saimniekošanas veidam ir gan plusi, gan arī mīnusi. Lielajās saimniecībās ir augstāka produkcijas ražība, taču tur lielākās emisijas rodas no iepirktais lopbarības. Soju, kas ienāk Latvijā, ievēd no Dienvidamerikas, ko audzē ar augstu emisiju. To audzē platībās, kur izcirsti mūža meži. Tagad arī mēs par to aizdomājamies. Labā ziņa tā, ka mēs, vismaz kā liecina šīs piecas izpētītās piensaimniecības, esam piederīgi Ziemeļeiropas reģionam. Bet šī reģiona valstīs emisiju rādītāji ir zemāki, salīdzinot ar Centrālo un Rietumeiropu. Tātad mēs pienu ražojam ar salīdzinoši zemu intensitāti.”

Piena nozare Latvijā saglabājama kā nacionāla vērtība ar tai nezūdošu vietu lauku apdzīvotības un nodarbinātības nodrošināšanā. Lai piena produkts kļūtu par starptautiskajā tirgū pārdodamu preci, nepieciešama pārstrāde. Starptautiskajā līmenī tie ir sieri, piena pulveris un sviests.

Iespējas un izaicinājumi. Piensaimniecības izaicinājums, kas būs jārisina, ir slāpekļa izmantošanas efektivitāte. Aprēķini liecina, ka piena lopkopībā slāpekļa izmantošanai jābūt vismaz 30%. Pagaidām tā ir problēma. Lauku konsultāciju centra vadītāja Silvija Dreijere uzsvēra, ka klimata un vides jautājumi, nepieciešamība samazināt emisijas jau tuvākajā nākotnē skars ikvienu lauku saimnieku. Savukārt LLKC valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Cimermanis konferencē teica: “Arī es nodarbojos ar piena lopkopību un apzinos, ka šis ir laiks, kad uzņemamies atbildību un veidojam piena lopkopības nākotni Latvijā. Klimata pārmaiņu mazināšana, palielinot ražošanu, ir mūsu mērķis. Un mums ir arī risinājumi, kā to izdarīt. Svarīga ir konsultantu loma zināšanu sniegumā, vienota metodika datu ieguvē, nodrošinot to salīdzināmību un ticamību, un mērķtiecīgi ieteikumi un padomi.”

Piedzīvo būtiskas strukturālas pārmaiņas

Konferencē prezentēja tēmu “Noturīga multifunkcionāla piena nozare Latvijā”, un ar pētījuma secinājumiem dalījās ekonomiste pētniece IEVA LEIMANE.

Viņa akcentēja, ka piena nozare ir kompleksa nozare, kuras galvenais produkts ir sviests, kas savukārt kļūst par galveno izejvielu pārtikas industrijai. Vienlaikus ar piena ražošanu rodas vēl kāds vērtīgs blakusprodukts, kam arī ir tirgus vērtība, un tie ir kūtsmēsli. Turklāt ir vēl nemateriāla rakstura labumi, kā lauku nodarbinātība, apdzīvotība, ainavas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana. Pienu Latvijā saražo vairāk, nekā nepieciešams pašpatēriņam, līdz ar to šīs produkcijas realizētajiem pastāv atkarība no eksporta iespējām un ārvalstu tirgiem. Lai piens kļūtu par starptautiskās tirdzniecības preci, nepieciešama tā pārstrāde. Kopš 2015.gada ir atcelta piena kvotu sistēma. Kā tas ietekmējis piensaimniecību? Pētniece uzsvēra, ka mūsu piena nozare Eiropas kopējā tirgū savu daļu zaudē, un samazinās šīs nozares konkurētspēja. Kā salīdzināmās valstīs pētījumā bija iekļautas Polija, Vācija un Īrija. Īrijā kopš kvotu atcelšanas novēro ļoti būtisku piena ražošanas kāpumu, izaugsme vērojama arī Igaunijā, Lietuva piedzīvo kritumu, tikmēr Latvija stagnē un zaudē savu tirgus daļu.

Ieva Leimane skaidroja, ka šobrīd Latvijas piensaimniecībā novēro

strukturālas pārmaiņas. Samazinās govju un saimniecību skaits, taču kāpj produktivitāte – izslaukums no govīm. Tas ir labs rādītājs, bet kopumā, kā teica pētniece, saimniecības nav laimīgas par kopējām strukturālajām pārmaiņām. Pētījumā bija iekļautas visas sešas saimniecību grupas ar dažādu slaucamo govju skaitu, kur mazākā ir no 1 līdz 9 govīm, lielākā – virs 200 govīm. Visās grupās piecu pēdējo piecu gadu laikā būtiski mazinājies saimniecību skaits. Visvairāk – par 46% ar nelielu govju skaitu, par 20 un 23% – saimniecības ar 10 līdz 39 un ar 30 līdz 49 govīm. Par 6% samazinājies arī

GALVENIE IZAIČINĀJUMI PĒTNIĒKU SKATĪJUMĀ

- ✓ Pārstrādes uzņēmumu restarts.
- ✓ Piena ražotāju kooperācija jaunā līmenī.
- ✓ Piena ražotāju izaugsme ģimenes saimniecībās.
- ✓ Bioloģiskās piensaimniecības izaugsme.
- ✓ Zaļā kursa izaicinājumi.
- ✓ Zināšanu līmeņa nemitīga paaugstināšana.

lielo saimniecību skaits ar vairāk par 200 slaucamajām govīm. Būtiski mazumā gājis arī pašu dzīvnieku skaits. Tikai vienā grupā – saimniecībās ar vairāk nekā 200 slaucamajām govīm – pēdējo piecu gadu laikā novēroja šo dzīvnieku skaita palielinājumu par 4%. Taču tas nespēj kompensēt kopējo govju skaita samazinājuma tendenci. “Mums ir svarīgas visas saimniecību grupas, gan no apdzīvotības, gan ģimenes kā darbaspēka iesaistes. Ganāmpulki līdz 100 govīm iet āra ganībās, un tas nodrošina tradicionālo lauku ainavu,” uzsvēra pētniece.

Tirgus spēka faktors

Kādi ir galvenie iemesli tam, ka piensaimniecība piedzīvo tik būtiskas strukturālas pārmaiņas? Ieva Leimane vēlējas akcentēt vienu ļoti svarīgu faktu. Proti, piena iepirkuma cenas līmenis Latvijā ilgstoši ir zemāks par Eiropas līmeņa piena iepirkuma cenu. Lai arī Latvijā piena cena kāpj, tomēr saglabājas mīnus 5 centi uz kilogramu. Īrijā, piemēram, šī cena pārsniedz Eiropas vidējo rādītāju. “Tirgus spēks ir noteicošais faktors, kas ietekmē piena iepirkuma cenas līmeni dažāda lieluma saimniecībās. Lielāko ganāmpulku saimniecības it kā tuvojas Eiropas vidējās cenas līmenim, taču isti to nesasniedz,” atzina pētniece.

Latvijā nepalielinās arī bioloģisko piensaimniecību ražošanas apjoms, un kā iemeslu tam var minēt cenu atšķirības.

Pētniece uzsvēra lielo piensaimniecības priekšrocību, kāda nav citām nozarēm, izņemot liellopu gaļas ražošanu un aitu audzēšanu. Tā ir spēja zālajos akumulēto enerģiju pārvērst pārtikā izmantojamos produktos. Zālāju produktīva izmantošana ir viens no aspektiem, kāpēc jālauž piensaimniecības stagnējošās tendences, kā izteicās pētniece, lai vairotu nozares ekonomisko noturību.

Tiešsaistes nodarbība

Kā var izdoties, ja nepamēģina?

Irēna Tušinska

9.decembrī mācību ciklā tiem, kuri nestrādā (bezdarbnieki, jaunās māmiņas u.c.), norisinājās Ziemeļlatgales partnerības stratēģijas administratīvās vadītājas, valdes locekles IEVAS LEIŠAVNIECES vadītā tiešsaistes nodarbība “Kā piesaistīt finansējumu savas idejas īstenošanai?”, kurā viņa ne vien pastāstīja, kur vērsties, lai saņemtu finansējumu, bet sniedza arī konkrētus ieteikumus katras ieceres realizēšanai.

Nodarbības sākumā I.Leišavniece pastāstīja par finansējuma veidiem, kā arī iestādēm, organizācijām un fondiem, kas sniedz finansiālu atbalstu iedzīvotājiem, uzņēmējiem, jauniešiem, NVO pārstāvjiem dažādu ideju realizēšanai. Viņa atgādināja, ka atbalstu var iegūt ne tikai bankās, ņemot kredītu, bet arī iesniedzot projektus, piemēram, “LEADER” programmā, pašvaldības grantu programmā, Borisa un Ināras Teterovu fonda projektā “Pats savam saimes galdam”, British Council projektos un programmās, Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijā, Nodarbinātības valsts aģentūrā, Latvijas Lauku atbalsta dienesta programmās, kā arī Sabiedrības integrācijas fonda, Izglītības iniciatīvu centra, Aktīvo iedzīvotāju fonda, Latgales plānošanas reģiona programmās, kā arī sadarbojoties ar “Magnetic Latvia” biznesa inkubatoriem Rēzeknē, Madonā vai Valmierā.

Kur meklēt informāciju un kā iesniegt projektu?

I.Leišavniece atklāja, ka saņemt informāciju par iespēju piesaistīt finansējumu idejas īstenošanai var četrās iestādēs, kas atrodas tepat, Balvu pilsētā. Tā ir Ziemeļlatgales partnerība, Nodarbinātības valsts aģentūra, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, kā arī Ziemeļlatgales Biznesa un tūrisma centrs.

Lai sāktu kaut ko ražot, pārdojot savu pakalpojumu, zināšanas vai prasmes, ikvienu no potenciālajiem projektu īstenošanai lektore aicināja sākotnēji mēģināt iegūt Balvu novada pašvaldības grantu, iesaistoties konkursā “Esi uzņēmējs Balvu novadā”, kura mērķis ir sekmēt jaunu uzņēmumu, jaunu darbavietu radīšanu, jaunu preču un pakalpojumu rašanos. Viņa atgādināja, ka lielākais atbalsts tiks piešķirts inovatīvām un sociāli atbildīgām idejām. “Kas ir grants? Tie ir finanšu līdzekļi, kurus nevajag atdot. Bet tos ir jāņem atbildīgi, investēt godprātīgi un pielietot sava sapņa īstenošanai,” uzsvēra I.Leišavniece. Granta saņēmējs var būt jebkura fiziska persona, kura plāno veikt uzņēmējdarbību Balvu novada teritorijā, vai arī komersants, kurš jau ir saimnieciskās darbības veicējs, bet ne ilgāk kā trīs gadus. Pirms novadu reformas katrā novadā kopējais granta daudzums bija atšķirīgs. Balvu novadā līdz šim kopējais finanšu atbalsts vienam projektam bija EUR 2000, bet līdzfinansējums, kas jāpievieno pašam uzņēmējam, bija 5%. “Pirmsvēlēšanu kampaņā vairākas politiskās partijas solīja, ka atvēlēs budžetā grantu programmai vismaz EUR 60 000 un ka viena projekta maksimālā attiecināmo izmaksu summa būs EUR 5000. Ceru, ka mūsu jaunievēlētajam deputātu sasaukumam šo solījumu izdosies pildīt un nākotnē mūsu novadā taps daudz jaunu, ambiciozu, inovatīvu un skaistu projektu!” cerību pauda I.Leišavniece. Viņa skaidroja, - lai pieteiktos grantam, vajadzīga dzīvotspējīga biznesa ideja, pareizi noformēts un iesniegts konkursa pieteikums, kā arī 10 minūšu prezentācija. Grantu projekts atbalstīs uzņēmuma reģistrācijas un izejmateriālu iegādes izmaksas, kā arī iekārtu un inventāra iegādi. Granta programmās neatbalstīs izmaksas, kas radušās pirms līguma noslēgšanas ar pašvaldību, kā arī visas citas izmaksas, kas neatbilst nolikuma prasībām. I.Leišavniece tuvāk paskaidroja, kā jāaizpilda projekta pieteikums: “Gribu atgādināt, ka īpaša uzmanība jāpievērš konkursa pieteikuma noformēšanai. Pie mums ir ārkārtīgi liela birokrātija, kas pievērš tam ļoti lielu uzmanību. Ja nolikumā rakstīts, ka jācauršuj, tad ir jācauršuj. Ja rakstīts – slēgtā aploksnē ar uzrakstu, tad tā arī jābūt. Savā darba pieredzē esmu saskārusies ar to, ka brīnišķīga, nebijusi, inovatīva ideja netiek izvēlēta, jo projekta pieteicējs nav pievērsis uzmanību šādai, teikšu drosmīgi – muļķībai. Jo kāda gan starpība, kā aploksnē noformēta, galvenais, ka ideja ir ielikta aploksnē un iesniegta?” I.Leišavniece tuvāk paskaidroja, kā

jāiesniedz projekta pieteikums, kas un pēc kādiem kvalitātes kritērijiem tos vērtēs. Viņa minēja arī līdz šim atbalstīto projektu piemērus. Labus vārdus lektore vēltīja bijušā Viļakas novada grantu konkursiem, ar kuru palīdzību gadu gaitā uzņēmējdarbību uzsākuši vai paplašinājuši darbību ļoti daudzi jauni uzņēmēji.

Neļaujiet bailēm uzvarēt

I.Leišavniece izskaidroja arī to, kā uzvarēt konkursā. Pirmkārt, jāparāda komisijai, ka plānotā iecere būs finansiāli stabila un dzīvotspējīga. Otrkārt, svarīga ir arī iesniedzēja izglītība vai pieredze izvēlētajā jomā, kā arī māka prezentēt savu pieteikumu. “Jāprot prezentēt, pārdojot savu ideju, pakalpojumu vai preci,” uzsvēra lektore. Viņa pastāstīja par granta saņemšanas noteikumiem un kontroli, kas paredz, ka vērtēšanas komisija pēc granta apguves beigām divus gadus veic pārbaudes granta saņēmēja darbības vietā. Savukārt ar konkursa dokumentāciju var iepazīties Balvos, Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrā, vai telefoniski pie uzņēmējdarbības atbalsta speciālistes Guntas Božokas. “Varat vērsties arī pie manis. Neļaujiet bailēm no zaudējuma būt lielākām par uzvaras prieku. Jebkura uzņēmējdarbība ir risks. Kā var izdoties, ja nepamēģina?” aicināja I.Leišavniece.

Lieliska iespēja lauku jauniešiem

Pēc finansējuma var vērsties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā (LLKC), piemēram, piedaloties konkursā “Laukiem būt”, kurā var iesaistīties iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 40 gadiem. Šī konkursa mērķis ir attīstīt jauniešu, jauno uzņēmēju, jaunienācēju lauku zināšanas, pieredzi un kompetences, kas nepieciešamas savas uzņēmējdarbības uzsākšanai vai attīstīšanai, veicinot lauku attīstību. Konkursa uzdevumi ir apmācīt viņus par ideju ģenerēšanu un analīzi, biznesa plāna veidošanu un projektu izstrādi, palīdzēt īstenot savas idejas konsultāciju, teorētisku un praktisku nodarbību veidā, veicināt jaunu uzņēmumu izveidi laukos, organizējot konkursu jaunajiem uzņēmējiem un labākās idejas apbalvojot ar naudas balvām. Latvijā ir 26 LLKC biroji, un viens no tiem atrodas Balvos. LLKC apmācības ir bezmaksas un ilgst 25 stundas. “Pēc apmācībām, kad izsludina konkursu, dalībniekam ir jāpasagatavo un jāiesniedz biznesa plāns. Tad norisinās administratīvais un žūrijas vērtējums, sagatavošanas skola, kam seko pusfināls un fināls, kuros dalībnieki prezentē savus projektus. Uzvarētāji saņem balvas. Parasti no oktobra līdz decembrim notiek mācības un biznesa plāna izstrāde. Decembrī un janvārī iesniedz pieteikumus un biznesa plānus, bet februārī notiek 1.kārtas vērtēšana un sagatavošanas skola, bet martā – 2.kārta un fināls,” konkursa norises termiņus skaidroja I.Leišavniece. Viņa minēja, ka no 2012. līdz 2021. gadam LLKC rīkotajās apmācībās piedalījušies 1942 dalībnieki. 505 no viņiem iesnieguši biznesa idejas un 193 kļuvuši par jaunajiem uzņēmējiem. Turklāt vairāki no uzvarētājiem ir tagadējā Balvu novada iedzīvotāji. Piedalīšanās konkursā “Laukiem būt” ietver sevi daudz bonusu – lektori ir savas nozares speciālisti, notiek sadarbība ar ALTUM, var saņemt LLKC speciālistu individuālās konsultācijas un palīdzību, iegūt jaunus draugus, sadarbības partnerus, notiek sadarbība ar mentoriem, pieredzējušiem uzņēmējiem, rodas iespēja iesaistīties arī citos LLKC pasākumos.

Idejai jābūt eksportspējīgai

I.Leišavniece pastāstīja par vairākām citām finansējuma piesaistes iespējām, arī tādām idejām, kas vērstas uz sabiedriskā

labuma, kopienas, vides labiekārtošanu, kā arī nākotnes dzīves uzlabošanu: “Ja idejai pamatā ir sabiedriskais labums, ļoti laba iespēja ir Borisa un Ināras Teterovu projekts “Pats savam saimes galdam”, kas notiek katru gadu. Tajā var iegādāties dažādus stādus. Atgriezeniskā saite ir tāda, ka izaudzēto nepaturam tikai sev, bet padalāties ar citiem, kam ir vajadzība pēc produktiem, piemēram, ar pensionāriem, daudz bērnu ģimenēm, invalīdu biedrību, neredzīgo biedrību, sociāli neizsargājamiem iedzīvotājiem vai bērnu un jauniešu centru.”

Projektu konkursus izsludina arī Izglītības iniciatīvu centrs. Šobrīd ir izsludināts konkurss “Darbīgām kopienām Latgalē”, kurā var īstenot projektus, kas vērsti uz kopienu dzīves telpas uzlabošanu, sadarbības stiprināšanu, dažādu vecumu, tautību cilvēku savstarpējās uzticēšanās veicināšanu utt. Šajā projektā var iesaistīties jebkurš Latgales iedzīvotājs, neraugoties uz vecumu vai tautību. Tāpat I.Leišavniece ieteica sadarbību ar Rēzeknes biznesa inkubatoru, iesaistoties pirmsinkubācijas programmā. “Jāņem vērā, ka jūsu deļai ir jābūt eksportspējīgai. Ja tā ir domāta vietējam tirgum, labāk netērējiet savu laiku,” uzsvēra lektore.

“Ja gribat darīt labas lietas savā pagastā vai novada teritorijā, būs vien jānāk pie manis uz Ziemeļlatgales partnerību. Varu pačukstēt, ka 17.decembrī izsludināsim sabiedriskā labuma projektu kārtu, kurā būs pieejami 100 tūkstoši eiro ar atbalsta intensitāti 90% vietējās teritorijas un vides labiekārtošanai. Diemžēl šajā projektu iesniegumu kārtā neatbalstīsim jaunu rotaļu laukumu izveidi un kapsētu infrastruktūras uzlabošanu,” pastāstīja I.Leišavniece, paskaidrojot, ka bērnu laukumu izbūve ir pašvaldības vai pašu iedzīvotāju pienākums. Viņa minēja personīgās pieredzes piemēru, kad kaimiņš kopā ar citiem mājas iedzīvotājiem pie daudzdzīvokļu mājas uzstādīja divas rūķišu mājiņas un šūpoles mājas mazajiem iemītniekiem. “Vajadzīgs tikai cilvēks, potenciālais mecenāts, un kāds *velniņš*, kurš viņu dīdis, mudinās un motivēs,” piebilda lektore. Minot piemēru no savas pieredzes, I.Leišavniece atgādināja, ka arī kapsētu infrastruktūras uzlabošanai var pievērsties paši apbedīto tuvinieki, piemēram, vācot ziedojumus. “Galvenais ir aicināt, runāt un mudināt, tad viss notiks,” pārliecināta lektore. Viņa atgādināja, ka ir vajadzīgs cilvēks, kas to dara un kuram citi uzticas: “Pārējie viņu var atbalstīt līdzdarbojoties, var palīdzēt, paslavēt, atbalstīt morāli, fiziski un materiāli. Tas ir komandas darbs – vai tā būtu jūsu ģimene, vai jūs un draugi, vai vietējā kopiena, tad rezultāts vienmēr būs sasniegams.”

Vēl viens veids, kā saņemt finansējumu, ir labdarības pasākumu rīkošana ar ieejas maksu – ziedojumiem. Tie var būt koncerti vai radošās darbnīcas, loterijas vai sporta spēles. Savāktos ziedojumu līdzekļus var izmantot kādas idejas īstenošanai. “Tās var būt kaut vai šūpoles, ko gribam uzstādīt kādā noteiktā vietā, vides vai mākslas objekts, soliņš, pietura, sienas gleznojums. Lai taptu lielāks sabiedriska ieguvums, ir vajadzīga mazāka sabiedriska aktivitāte ar lielāku personīgo līdzdalību,” atgādināja I.Leišavniece.

Nodarbības noslēgumā lektore konsultēja dalībniekus, kur iespējams saņemt finansējumu katrai no viņu idejām. Jāteic, izskanēja visdažādākās vēlmes. Piemēram, labiekārtot Sprogu ezera peldvietu, ierīkot āra klasi pie Balvu Mākslas skolas, labiekārtot Pērkonu ezera krastu no Steķintavas puses u.c. I.Leišavniece sniedza konkrētus ieteikumus, kā katru no šīm idejām realizēt – gan vērsties pašvaldībā, gan piesaistot vietējos iedzīvotājus, uzņēmējus un zemniekus, gan izmantojot projektu konkursu iespējas, sarīkojot labdarības pasākumus vai arī vērsties dažādos fondos, piemēram, Latvijas Dabas fondā.

Atbalstītie grantu projekti Balvu novadā

2018.gadā: Emīls Jauntēvs (EUR 1632,24, aitū cirpšanas pakalpojumi); Aiga Keisele (EUR 1858,30, vizāžista pakalpojumi); Ingrida Supe (EUR 1150,23, kanisterapijas pakalpojumu sniegšana).

2019.gadā: Aļona Pennere (EUR 1991,47, kāzu servisa pakalpojumi), Aija Jansone (EUR 2000, kvalitatīvas dizaina apģērba šūšanas darbnīcas izveide), Liga Vilciņa (EUR 1728, šūšanas pakalpojumu darbnīcas izveide), Veronika Kuzņecova (EUR 639,76, kvalitatīvu kanekalona frizūru piedāvājums).

2020.gadā: Dagnija Vaickovska (EUR 1681,50 konditorejas izstrādājumu ražošana); Jānis Putniņš (EUR 602,21, videopakalpojumu sniegšana); Karina Makarova (EUR 1571,88, skaistumkopšanas, labsajūtas un sejas aprūpes pakalpojumi); Jeļena Golovņeva (EUR 209,69, lielformāta dekorāciju izgatavošanas pakalpojums); Agita Matule (EUR 1934,72, personalizēto šūto izstrādājumu izgatavošana).

Novērtē amatnieka darbu

Rūķi nes dāvanas un laimi

Ingrīda Zinkovska

Sagaidot Ziemassvētkus, leļļu meistare EVITA ZĀLĪTE uzsāka jaunu, līdz 120 centimetriem lielu, rūķu izgatavošanu. Evitas darinātie nebēdņi jau paspējuši izkļīst pa visu Latviju un šogad Ziemassvētkos pricēs gan bērnus, gan pieaugušos. Kad uzrunāju Evitu, viņa steigza sapīt bizes kārtējai rūķu meitenei, lai palaistu to plašajā pasaulē. “Nāk taču Ziemassvētki! Čaklam un radošam cilvēkam darbs nekad nepaies garām, vai ne?” atsmēja Evita.

Evita ir vizuālās mākslas, kultūras un mākslas skolotāja Gulbenes novada vidusskolā, kur vada arī interešu pulciņu. Dzīvo Evita gan Gulbenē, gan Baltinavā, kur pierobežā saimnieko viņas vīrs, kurš nodarbojas ar lopkopību. “Tā mēs arī ceļojam no viena novada uz otru, no vienas dzīvesvietas uz otru. Nedēļas nogalēs vīrs mūs ar jaunāko meitu gaida Baltinavā. Zinot, ka mēs atbrauksim, cenšas iztīrīt iebraucamo ceļu, pabrauc pretī,” teic Evita. Uzskatot viņu zināmā mērā par savējo, arī mūspuses kultūras darba organizatori ir izmantojuši Evitas radošo potenciālu. Pirms vairākiem gadiem Evita vadīja leļļu darināšanas darbnīcu Upītē. Nesen Evitas darināto leļļu izstāde bija skatāma Baltinavas bibliotēkā. Rindā uz to gaida arī citas bibliotēkas. Rēzeknes novada Stoļerovas pagasts jau paspējis Evitai pieteikt lielo rūķu meistardarbnīcu, ko viņa vadīs nākamgad novembrī. Leļļu meistares darbi piesaista ar latviskumu, mīļumu un siltumu, ko var sajūst ikvienā pasaku varonī vai dzīvē noskatītā tēlā.

Uzbur no veciem džemperiem

Vēl pērn Evita Ziemassvētkiem darināja rūķus, kuri vienkārši sēž, jo viņi bija bez karkasa, bez mugurkaula, bez skeleta. Tad abas ar kolēģi Daigu izdomāja, ka varētu izgatavot arī rūķus, kuri stāv, tā teikt, paši uz savām kājām. Ielūkojušās internetā, atrada arī video, kā to dara krievu meistari. Skaidrs, ka bija jāizmēģina roka pašām. Vispirms vajadzēja sameklēt piemērotu materiālu. Pirmo rūķu izgatavošanai izmantoja kartonu, kas varbūt nav tik perspektīvs materiāls, jo, noglabājot rūķi nākamajam gadam, tas var salūzt vai sabirst. “Bet mums ir skolas strādīgie rūķi – vīrieši, kuri mums palīdz izgriezt, piegriezt, sagriezt,” atklāj rūķu meistare. Rūķu karkasa veidošanai izmantoja veikalā nopērkamos birstes kātus un citus koksnes atlikumus, ko var atrast ikvienā malkas šķūnītī. Tos saskrūvēja kopā, izmantojot saimniecības preču veikalā nopērkamos metāla leņķišus. Tā tapa rūķa karkass.

Tad sākās interesantākais – rūķu apģērbšanas process! Tiek meklēti otrreizējās pārstrādes materiāli, svīteri, džemperīši. “Nav noslēpums, ka Balvos mans mīļākais veikals ir “R.D.A”, kur pārdevējas mani jau pazīst, mani vairāk interesē veikala lētais gals, kur par labām naudaiņām var atrast piemērotāko materiālu. Kāpēc saku – piemērotāko? Jo ne visi džemperīši rūķu ietēršanai der gan krāsas, gan materiāla, gan faktūras ziņā. Apģērbam vajag pabiezu materiālu, lai rūķis neizskatītos kā bez satura, *sašļucis*. Vajag, lai rūķim veidotos auguma forma, lai tas būtu stingrs. Audums jāprot savaldīt, jo nekādas stieples tur netiek liktas,” pastāsta rūķu meistare.

No viena liela vīriešu džempera sanāk divi rūķi. Vienam rūķim no divām piedurknēm sanāk bikses, bet otram rūķim no džempera vidusdaļas sanāk pats džemperītis, savukārt no piedurkņu galiem sanāk mazas piedurknītes un rociņas. Rūķim vispirms uzvelk biksītes, tad augumiņu pilda ar sinteponu. Rupji rēķinot, vienam rūķim materiālos (apģērbis, metāla leņķīši, skrūvītes) iztērē 7-8 eiro. Evitai no juku laikiem, kad Latvija atguva neatkarību, saglabājies liels vates klucis. Viņa nezina, kur un kā šo vati izmantoja kolhoza laikos, bet viņai to atdeva viena laba kaimiņiene. Rūķus pilda arī ar šo vati vai ar vati no veciem, izgulētiem matračiem. Matraču pildījums nemaz nav tik slikts, lai to neizmantotu rūķu muskuļu uzauzdešanai. Rūķu cepurītēm Evita izmanto veikalā pirktu sinteponu. Sintētiskais materiāls cepurītei dod vieglumu un gaisīgumu. Pašā rūķī var pildīt jebko, lai tik tas dotu apjomu, lai rūķis negāztos. Apakšā ir koks, bet, taustot to, šo koku nevar sataustīt. Deguntiņus un rociņas piegriež un šūdina no atsevišķiem auduma gabaliņiem. Kad rūķi ir apģērbti, laiks padomāt arī par aksesuāriem, jo kurš gan svētkos negrib rotāties un greznoties?!

Rūķu pāritis. Kā visi rūķi, arī rūķu meitene un rūķu puika, tērpti košā apģērbā: sarkanos zābaciņos un sarkanās cepurītēs, zili svīrotās biksēs un sarafānā, baltos džemperos ar zili sarkanām svītriņām.

Rotā ar zvaniņiem un lampiņām

Jā, kurš gan svētkos negrib pucēties un smuks būt. Kādā no Valmieras floristikas veikalā Evita uzgājusi bērza tās sniegpārslīņas, ko tagad pasūta rūķu rotāšanai. Rūķīti var izdaiļot, piestiprinot viņam arī nelielu zvaniņu. Jau pērn iemēģinātas, bet šogad uzlabotas arī rūķišu izgreznošanas tehnoloģijas. Proti, rūķītiem bārdiņā meistare iepin diodītes, bet bateriju ar slēdzīti ieliek speciāli apģērbam piešūtā kabatiņā. Lampiņas var ieslēgt, un bārdiņa tumsā spīd. Nupat šādu rūķīti krustmāte izvēlējās kā dāvanu kādai divus gadus vecai meitenītei. Rūķos var ieslēpt arī dažādus skanošos pikstuļus ar dažādiem angļiskiem izsaučiem. “Uzzinot, ka izgatavoju šādus rūķus, no visām Latvijas malām sarosījās cilvēki, kas novērtē pašmāju amatnieku darbu un nevēlas citās valstīs ražotus izstrādājumus,” teic Evita. Rūķus viņa sāka veidot pirms valsts svētkiem. Pagājušajā nedēļā, kad notika saruna, tapa trešā rūķu partija. Nedēļas laikā meistare izgatavo 7 rūķus, viena rūķa izgatavošanai tērējot 5 astronomiskās stundas. Vienā dienā piegriež un vienlaikus sašuj, tad atliek rūķus tikai *piepildīt* un apģērbt – būvēt kā tādu māju no pamatiem uz augšu. Kā mājai veido jumtu, tā arī rūķiem veido cepures – vai nu uz vienu pusi, vai otru, vai taīsa savilkumu. Noformēšana prasa katram rūķim individuālu pieeju. Cilvēki jautā, kāpēc Evitas darinātajiem rūķiem nav acu, bet cepures ir uzvilktas tām pāri. Viņa uz komentāriem neatbild, jo vienkārši nav laika, bet cilvēki atbildes izdomā paši, izmantojot arī kādu devu joku. Piemēram, lai rūķi mazāk raudzītos pasaulē, kur notiek ne visai labas lietas. Evita spriež, ka varētu kādam rūķim arī pamēģināt uzšūt acis, bet neviens īsti tās rūķu acis nav redzējis. Ziemassvētku vakarā pavīd tikai rūķu cepure, zābaki un dāvanu maiss, un, dipu-dapu, rūķis ir aizskrējis gar logu uz kaimiņu pusi.

Gulbenē – mākslīgā eglīte, bet skolā dominē zilie toņi

Gulbenes novada vidusskolā, kur strādā E.Zālīte, katru gadu Ziemassvētku noformējumā izvēlas vienu koncepciju. Arī skolā šogad izvēlēta rūķu tēma. Skolas ārpusē zemē sadzīti dēliši, kas veido sētiņu, dēliši rotāti micītēm un izskatās kā rūķīši, deguntiņi tiem veidoti no šampanieša korķīšiem. “Skolas iekštelpas noformētas zilos toņos ar sudraba bumbuliem. Rūķīši sanesuši dāvanu pakas, kas arī noformētas *iekš* zila.

Tik liels! Kad klienti saņem savus rūķišus, viņi ir pārsteigti: tik liels! Pērn Evita svētkiem darināja tikai sēžamrūķus. Ja tādu rūķi uzsēdina uz kumodes un kājas tam nokaras pāri kumodes malai, tad rūķis ir ne vairāk kā 70 centimetrus garš. Šogad darinātie rūķi ir augumā līdz 120 cm.

Rūķu bērnodārzs. Evita ar saviem darinātajiem rūķiem, kuri augumā atgādina bērnus, izskatās kā bērnodārza audzinātāja ar audzēkņiem, kuri sniegotā dienā izskrējuši laukā papriecāties par ziemu.

Skolas logi šogad nav dekorēti,” pastāsta skolotāja.

Ģimenē Ziemassvētkos Evita uzklāj skaistu svētku galdautu sarkanos toņos. Tradicionāli galdā liek deviņus vai divpadsmit ēdienus. Ārā eglīti nerotā, bet istabā noteikti būs īsta svētku eglīte – zaļa, no meža atnesta. “Ja runā par Ziemassvētku egli, tad esmu par īstu eglīti. Mums, Gulbenē, skvērā, aug eglīte. Nesaprotu, kāpēc nevarēja izrotāt to, bet šogad pilsētā ir uzstādīta eglīte no metāla karkasa, kas apvilts ar diodēm. Eglīte ir noīrēta no firmas, kas rūpējas par dekorācijām. Iedzīvotāju viedokļi par to dalās,” secina E.Zālīte.

Mājās ienāk jauns mīlulis

Suns, kurš skrituļo un supo

Balveniete IEVA DUNSKA jau vairākus mēnešus ir franču buldoga meitenes Afrodītes īpašniece. Šo šķirni viņa izvēlējās, jo suns ir kompakts, bet, dzīvojot dzīvoklī, tas nav mazsvarīgi. Turklāt levas draugs Uģis vēlējās tieši šādu suni.

Ieva atklāj, ka, pirms iegādāties ģimenes mīluli, abi ar draugu citīgi gatavojās, lasot visu pieejamo informāciju, kā arī skatoties dažādus video par šīs šķirnes suņiem. "Vienīgais, no kā baidījāmies, ka viņš izrādīsies alergisks, bet pagaidām viss ir kārtībā," priecājas kucītes īpašniece. Kad piemērots kucēns bija noskatīts, Ieva un Uģis brauca iepazīties, bet, sajutuši tūlītēju saikni, nolēma, ka tieši Afrodīte kļūs par viņu ģimenes mīluli.

Šķīta grūtāk nekā ar mazu bērnu

Desmit mēnešus jaunā franču buldogu meitene, kuru mājās mīļi sauca par Afu, kopš trīs mēnešu vecuma ir paaugusies un kļuvusi nopietnāka. Bērniņā viņa bijusi liela blēņdare, sevišķi no viņas riešanas cietis sešgadīgais runcis Ričuks. Taču laika gaitā abi mīļdzīvnieki kļuvuši par labiem draugiem un nereti kopā rotaļājas.

Ievai šķīta, ka mazotnē Afu kopt bija grūtāk nekā mazu bērnu: "Naktis viņa cēlās ik pēc divām stundām. Bet tagad kļuvusi jauka, mierīga un ļoti daudz guļ. Ja kaut kur braucam, visur ņemam viņu līdzi." Pirms kāda laika Afa gāja arī suņu skolā, taču to nepabeidza. Tomēr dažas visnepieciešamākās paklausības komandas (tādas kā 'sēdēt', 'gulēt' un dažas citas) ir apguvusi. Kucīte ir sapotēta, saņēmusi čipu un gatava garam un priekpilnam suņa mūžam. Lai arī sākumā kucēns sagādāja daudz *klapatu*, Ieva vairs nevar iedomāties, kāda būtu dzīve bez četrkājainās draudzenes: "Viņa ir tik mīļa, vienmēr sagaida mājās un nepārtraukti staigā nopakaļ kā tāda maza astīte." Afa ļoti pārdzīvo, kad levas draugs aizbrauc uz Norvēģiju, kur šobrīd strādā. "Tad viņa gauži raud," apgalvo Ieva. Viņa uzskata, ka šķirnes izvēle bijusi veiksmīga, jo Afa ir pielāgojusies saimnieces dienas režīmam: "No rīta Afa nav agri jāved ārā, jo viņa ilgi guļ, un man arī patīk pagulēt. Viņa pielāgojas saimniekam. Ja saimnieks kaut kur grib doties, arī viņa labprāt pievienojas."

Ziemā – auksti, vasarā – karsti

Ieva atklāj, ka šīs šķirnes suņi ir diezgan alergiski un mēdz bieži slimot. Taču Afai līdz šim radušās tikai kuņģa problēmas. Tāpēc saimnieki viņu baro ar īpašu Gastro barību. "No galda viņai nekādu ēdienu nedodam, tikai ābolus, burkānus vai gurķus," stāsta kucītes īpašniece.

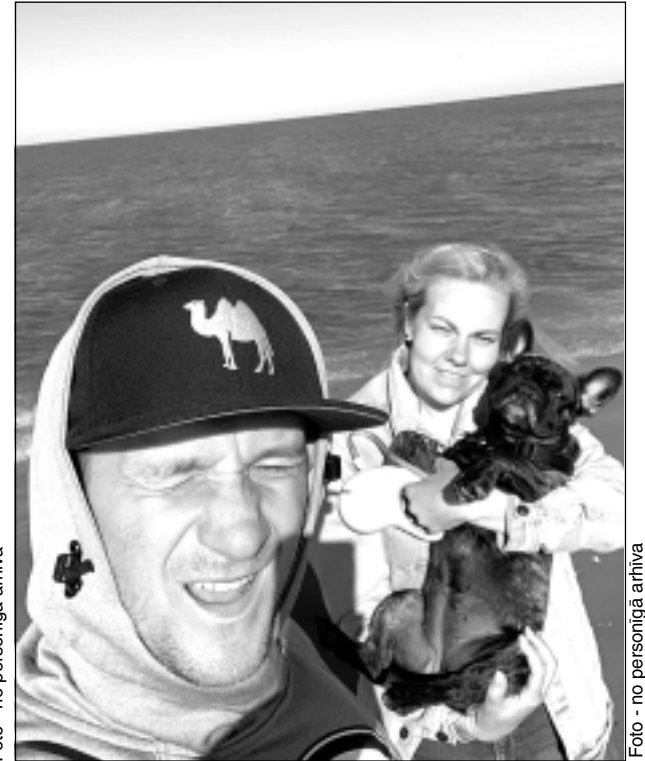
Ieva atgādina, ka jāreķinās arī ar dažām kopšanas īpatnībām,

Mīļākais vaļasprieks. Afa izrādījusies sportiska jaunkundze. Viena no viņas iecienītākajām nodarbēm ir vizināšanās ar skrituļdēli.

bām, kas nepieciešamas franču buldogam. Savas ķermeņa uzbūves dēļ Afa nevar aizsniegt savas intīmās zonas, tādēļ saimniekiem jāpalīdz viņai ar higiēnas procedūrām. Lai arī kucītes spalva ir īsa, tā izkrit tāpat kā citiem dzīvniekiem. Taču, regulāri ķemmējot ar īpašu ķemmi, šo problēmu var risināt. Mazgāt gan suni bieži nevajagot. To var darīt aptuveni reizi mēnesī. Tāpat regulāri jāapmazgā ādas krociņas pie deguna un vaigiem. "Šīs sugas suņiem jāuzmanās karstā un aukstā laikā, jo viņu ķermenis nespēj pielāgoties gaisa temperatūrai," uzsver Afas saimiece. Lai ziemā mīlulei nesaltu, Ieva viņai sagādājusi dažādas drēbītes.

Izrādās, Afai ir arī neparasti vaļasprieki. Viņa izrādījusies aizrautīga skrituļotāja. "Vasarā draugs gāja vizināties ar skrituļdēli, bet izrādījās, ka Afa arī prot braukt. Ja mēģināja viņai dēli atņemt, Afa *kliedza* pa visu pilsētu. Beigās ar skrituļdēli vizinājās tikai viņa, draugs pie tā nemaz netika," smeja kucītes saimiece. Bet arī šī nav vienīgā Afas prasme - vēl viņa lieliski jūtas uz sup dēļa un nereti kopā ar saimniekiem izbauda šo aktivitātes veidu.

Visur dodas kopā. Afrodīte ir lielisks kompanjons, kuru saimnieki Ieva un Uģis ņem līdzi visos izbraukumos.

Kā suns ar kaķi. Abi mājas mīļi sadzīvo draudzīgi. Lai gan sākumā pašņāca un parēja viens uz otru, tagad abi ir labi draugi. Iespējams, tādēļ, ka Afa nav pirmais suns, ko saticis runcis Ričuks.

Bērni uzdāvināja kucēnu

Veterinārārstes SILVIJAS STRUPKAS jaunā mīlule punduršpica kucīte Sisi, kuru saimiece reizēm sauc mīļvārdiņā Zaika, bet reizēm tās oficiālajā, 'papiros' ierakstītajā vārdā Juveli, ir viņas bērnu dāvana. Zinādami, ka pēc iepriekšējā mīluļa aiziešanas viņšaulē mammai ir mazliet vientuļi, viņi nolēma Silviju iepriecināt.

Silvijas Strupkas mīļākā šķirne ir vācu aitu suņi, bet tik lielu dzīvnieku turēt neļauj sadzīves apstākļi. Silvija priecājas arī par bērnu dāvināto kucēnu, kurš jau ieņēmis stabilu vietu viņas sirdī. Tomēr veterinārārstē atgādina, ka dāvināt suņus nedrīkst: "Taču bērni zināja, ka es gribu, tādēļ to izdarīja," viņa piebilst. Ir vēl viens aspekts, par kuru, paņemot dzīvnieku, jāpdomā. Silvija uztraucas, ka suns var nodzīvot ilgāk par viņu: "Šīs šķirnes suņi var dzīvot līdz pat 16 gadiem. Arī tas ir jāņem vērā. Esmu jau gados, tādēļ jāpdomā arī par to, kur viņš paliks."

Sisī tagad ir sešus mēnešus jauna un pie Silvijas dzīvo trīs mēnešus. Suņu meitene iegādāta audzētavā tepat, Latvijā. Punduršpica meitenīte ir lieliska kompanjone. Sevišķi viņai patīk kopā ar saimnieci doties uz darbu. "No rīta, kamēr rosos pa māju, Sisī sargā nevis mani, bet manu somu. Jo zina – ja ņemšu somu, neaizmirsīšu paņemt arī viņu," smeja kucēna saimiece. Lai gan šķirnes aprakstos punduršpici raksturoti

kā skaļi, Silvija apgalvo, ka Sisī bez vajadzības neregulāri, sargā viņu tikai no svešiniekiem.

Punduršpicam vajadzīga arī zināma kopšana. Spalva ir regulāri jāķemmē. "Īpaši bieži viņu nemitē un nefēnoju. Tikai pēc vajadzības. Jo nevar zināt, vai sunim neradīsies alerģija. Mazgājot lietoju speciālu šampūnu," stāsta suņa īpašniece, piebilstot, ka ar barošanu gan iet bēdīgi: "Iemācīju Sisī pēc komandas dot ķepu. Kad ēdu, viņa sēž pie galda uz pakalējām, vicinot gaisā abas priekšķepas, it kā teikdama, ņem, kuru ķepu gribi, tikai dod man arī! Viņai atteikt - tas ir visgrūtākais," apgalvo veterinārārstē. Reizēm tomēr Silvijas sirds atmaigst un viņa iedod mīlulei arī kādu gaļas gabalu, augli vai dārzeni. Taču maza suņu meitenīte labprāt ēd arī sauso barību. Tā kā Sisī ir pietiekami slaida, pagaidām saimiece viņu neierobežo. "Šīs šķirnes sunim pareizi būtu divreiz dienā iedot aptuveni divas ēdamkarotes barības," piebilst veterinārārstē. Silvijas mīlule ir pielāgojusies saimnieces dzīvesveidam un lieki viņu netraucē. Ja Silvija strādā pie datora, četrkājainā mīlule mierīgi guļ turpat blakus. Tas, cik aktīvs ir suns, gan esot atkarīgs no viņa rakstura. "Piemēram, manu bērnu špici ir hiperaktīvi," atklāj Silvija. Viņa stāsta, ka Sisī ir dzīvespriecīga, rotaļīga un zinātkāra. Nesen četrkājainā mīlule pirmo reizi ieraudzīja sniegu. Viņai tas ļoti iepatikās, lai gan reizēm, sekojot saimnieces pēdās, kucēns tajā pazuda, bet spalva pakalē pārvērtās par sniega krellēm.

Jauna mīlule. Silvija pagaidām nav izlēmusi, vai Sisī kādreiz kļūs par māmiņu. Lai par to sāktu domāt, kucītei jāsasniedz noteikts svars – vismaz divi kilogrami, kā arī jāpaaugas.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Atgriezoties pie publicētā

Spriedums traģiskajā medību lietā

Jau rakstijām, ka pagājušā gada 5. decembrī Valsts policijas Balvu iecirknis saņēma informāciju, ka Žiguru pagastā medību laikā sašauts 1963. gadā dzimis vīrietis, kurš notikuma vietā mira. Par notikušo tika uzsākts kriminālprocess, bet nupat traģiskajā medību lietā stājies spēkā tiesas spriedums.

Dēls nošauj tēvu

Vēl traģiskāku šo nelaimi, kas notika dzinējmedību laikā, dara fakts, ka dēls nošāva savu tēvu... Tikmēr, kā tika noskaidrots pēc notikušā, bojāgājušais vīrietis bija atbildīgs par medību rīkošanu un drošības instruktažu. Kā apstiprināja Valsts meža dienesta Medību daļas vadītājs Valters Lūsis, viņš patvaļīgi pameta mednieka stāvvietu un pārvietojās pa mednieku līniju, bet otrs mednieks (viņa 1991. gadā dzimušais dēls) raidīja šāvienu pa mednieku līniju pa neskaidru mērķi. Valsts policija arī ziņoja, ka vīrietis, kurš izdarīja nāvējošo šāvienu, rupji pārkāpa medību noteikumus un veica neuzmanīgas darbības. "Notikušais kārtējo reizi apliecina, ka katrs drošības prasību punkts medībās jāievēro burtiski. Šaušana pa mednieku līniju, tāpat kā šaušana pa neskaidri redzamu mērķi, ir kategoriski aizliegta!" neilgi pēc notikušā tika uzsvērts žurnāla "Medības" interneta versijā.

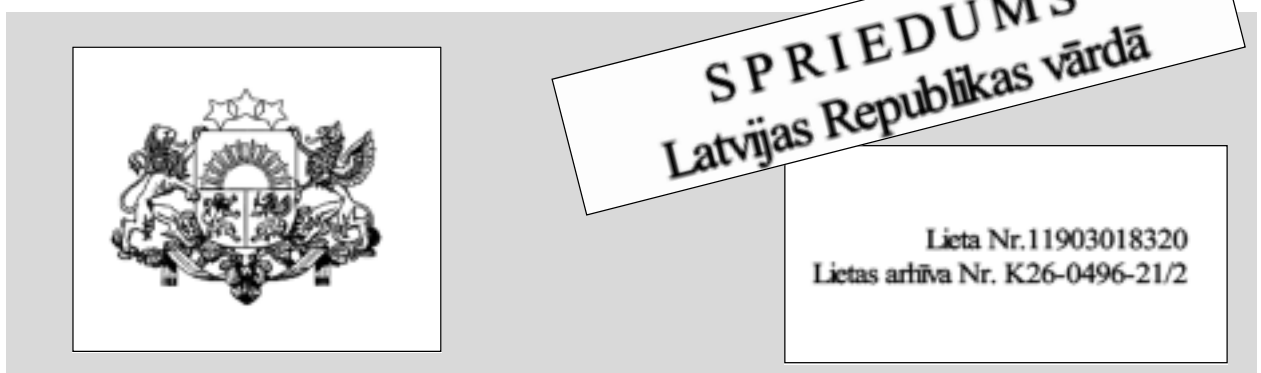
Piespriež nosacītu sodu

Smags un grūti aptverams notikums. Tomēr, kā jau minēts, par notikušo uzsāka kriminālprocesu un šī lieta tika izskatīta Rēzeknes tiesā pēc Krimināllikuma 123. panta otrās daļas – par prettiesisku nonāvēšanu aiz neuzmanības, rīkojoties ar

šaujameroci. Par šādu nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar islaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu.

No krimināllietas materiāliem izriet, ka 2020. gada 5. decembrī ap pulksten 13.05 vīrietis medību laikā, atrodoties uz mednieku līnijas atļautā medību teritorijā, ieraudzīja siluetu, nodomājot, ka tas ir briedis. Viņš ar sev piederošo garstobra vitņstobra šaujameroci (medību karabini), nepārliecinoties par skaidri redzamu mērķi, izdarīja mērķtiecīgu šāvienu pa minēto siluetu. Izšautā lode trāpīja citam medniekam, kurš atradās uz mednieku līnijas - aptuveni 16 metru attālumā no cilvēka, kurš šāva. Rezultātā bojāgājušajam vīrietim tika nodarīti tādi miesas bojājumi kā šauta ieejas brūce iegurnī un šauta izejas brūce gūžas rajonā, iegurņa kaulu daudzšķembains lūzums un citas traumas, kuras pieskaitāmas pie smagiem miesas bojājumiem un ir tieša cēloņsakarībā ar šī cilvēka nāvi.

Tiesa apsūdzētajam nosprieda: apstiprināt starp apsūdzēto un prokurori noslēgto vienošanos un piespriedu brīvības atņemšanu uz vienu gadu; saskaņā ar Krimināllikumu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacītu un neizpildīt, ja apsūdzētais viena gada pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus; uzdot Valsts probācijas dienestam notiesātā pārraudzību nosacītas notiesāšanas pārbaudes laikā; daļu lietiskos pierādījumus konfiscēt un iznīcināt, daļu – atdot lietiskos pierādījumus (apsūdzētajam, cietušajai); apsūdzētā un bojāgājušā vīrieša ieroču glabāšanas atļaujas nodot Valsts policijai, bet mednieku apliecības, mednieku sezonas kartes, bojāgājušā medību vadītāja apliecību nodot Valsts meža dienestam.

Avārijas Balvos un Tilžā

Vēl viens atgādinājums autovadītājiem

Līdz ar ziemas iestāšanos palielināties arī risks iekļūt ceļu satiksmes negadījumos. Avārijas neiet secen arī mūspusei.

Valsts policija informē, ka avāriju skaits šobrīd ir nedaudz lielāks nekā ikdienā. Piemēram, aizvadītajā sestdienā laikā no pusnakts līdz pulksten 13.30 valstī kopumā reģistrēts 51 ceļu satiksmes negadījums bez cietušiem cilvēkiem, bet divas avārijas bija ar cietušajiem. "Šādos laika apstākļos jābūt maksimāli uzmanīgiem un piesardzīgiem – jāizvēlas atbilstoša braukšanas maniere, jābrauc prātīgi, nesteidzīgi, izvēloties ceļa segumam atbilstošu braukšanas ātrumu, kā arī jāievēro droša distance no priekšā braucošas automašīnas," uzsver Valsts policija.

Tie ir vārdi, kas nemitīgi tiek atkārtoti gadu no gada. Jautājums, vai tie vienmēr tiek ņemti arī vērā? Lai vai kā, kopš brīža, kad temperatūra termometra stabiņā noslīdēja zem 0°C un ceļu segums sen vairs nebija kā vasaras siltajos mēnešos, mūspusē fiksētas vairākas avārijas. Dažiem no ceļu satiksmes negadījumiem bija arī aculiecinieki. Piemēram, kādā vakarā ap pulksten 22 Balvos, Brīvības ielā, 1997. gadā dzimis jauniešs ar automašīnu "BMW" ietriecās kokā (attēls – pa kreisi). Jāpiebilst, ka neilgi pēc tam sasistais spēkrats tika izlikts pārdošanā rezerves daļām. Savukārt vēl viena avārija, kuras rezultātā tika pamatīgi sasista automašīnas priekšējā daļa, notika Tilžā (attēls – pa labi).

Katram gadījumam atkārtoti atgādinām, ka transportlīdzekļu vadītājiem pastiprināta uzmanība jāpievērš ne tikai savam braukšanas stilam un citiem apstākļiem, bet arī savu automobiļu tehniskajai kārtībai un riepu stāvoklim. Kaut arī ziemas riepas Latvijā ir obligātas no 1. decembra līdz 1. martam, Ceļu satiksmes drošības direkcija katru gadu autovadītājus aicina negaidīt 1. decembri un jau laikus parūpēties par vasaras riepu nomainīšanu pret ziemas riepām, lai braukšana būtu pēc iespējas drošāka. Runājot par riepu protektora dziļumu no 1. decembra līdz 1. martam, atcerieties: minimālais dziļums 4 mm – transportlīdzekļiem ar pilnu masu līdz 3500 kg (piemēram, vieglie automobiļi); minimālais dziļums 3 mm – autobusiem; minimālais dziļums 2 mm – transportlīdzekļiem ar pilnu masu virs 3500 kg; minimālais dziļums 1,6 mm – piekabēm!

Informē ugunsdzēsēji

Deg istabas siena

4. decembrī pulksten 9.05 saņemts izsaukums uz Briežuciema pagastu, kur ugunsgrēks bija izcēlies vienstāvu dzīvojamā mājā – dega istabas starpsiena 3 m² platībā. Ierodoties notikuma vietā, konstatēts, ka ugunsgrēks nodzēsts pirms ugunsdzēsēju glābēju ierašanās.

Deg dzīvojamā mājā, šķūnis un rodas sadūmojums

8. decembrī pulksten 19.21 saņemts izsaukums uz Lazdulejas pagastu. Ierodoties notikuma vietā, konstatēts, ka ar atklātu liesmu deg vienstāvu dzīvojamā mājā 80m² platībā. Pirms ugunsdzēsēju glābēju ierašanās no ēkas evakuējās viens cilvēks.

Pulksten 1.33 ugunsgrēks tika likvidēts.

8. decembrī ugunsdzēsēji glābēji devās arī uz Bērzpils ielu Balvos, kur trīsstāvu dzīvojamā mājā bija radies sadūmojums no nepareizas apkures sistēmas ekspluatācijas. Tāpat Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta palīdzība bija nepieciešama Briežuciema pagastā, kur dega šķūnis 30 m² platībā.

Lappusi sagatavoja A. Ločmelis

Līdz Atzinībai akmeņains ceļš

Pagājušajā nedēļā ANITA PETROVA saņēma Balvu novada pašvaldībai piešķirto Atzinību par iekļaujošas un piekļūstamas vides izveidi daudzfunkcionālo pakalpojumu centrā un tā teritorijā Balvos. Tajā, kā vērtē šo pagodinājumu, A.Petrova atzina, ka atmiņā uzjundi filma "Akmeņainais ceļš".

Liels sapnis ir piepildījies

A.Petrova pastāstīja, ka savulaik bija iespēja izbaukt ārpus Latvijas, lai paskatītos, kādus sociālos pakalpojumus pašvaldības piedāvā saviem iedzīvotājiem: "Pabiju Lieksas pilsētā Somijā, kā arī Drēzdenē Vācijā. Sapratu, ka tas ir tieši tas, kā mūsu iedzīvotājiem ļoti pietrūkst. Mēs ar daudz ko savējos bijām nodrošinājuši – ar pabalstiem, ar citiem pakalpojumiem, kas vairāk bija vērsti uz vecākiem cilvēkiem. Tomēr palīdzība un pakalpojumi izpalika mērķa grupai, kas ir bērniņi, ar funkcionāliem traucējumiem; cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem; cilvēki pēc smagām slimībām. Tas bija mans sirdi izolots sapnis, ka tam kādreiz vajadzētu piepildīties. Klajā nāca Vislatvijas lielais deinstitucionalizācijas (DI) projekts, kur pašvaldības, kas vēlējas, tam varēja pieteikties. Personīgi ne brīdi nešaubījies, uzskatot, ka mums ir jāpiedalās. Protams, cilvēkiem, kuri no dažādiem skatpunktiem lūkojas uz šiem pakalpojumiem, nezinot, kas tas ir, kādas būs izmaksas, vai būs klienti, bija ļoti daudz jautājumu. Tas ir loģiski, ka sākotnēji bija pretestība. Tai brīdī, strādājot sociālajā jomā, mana pārliecība vairāku gadu garumā jau sen bija nobriedusi. Paldies visiem tiem cilvēkiem, kuri palīdzēja pieņemt šo svarīgo lēmumu. Jāteic, ka, pateicoties Labklājības ministrijas šim lielajam projektam, visa Latvija tagad ir pārklāta ar šiem pakalpojumiem, tostarp arī Balvu novads. Un tā nav vairs tikai lielo pilsētu vai finansiāli turīgāko pašvaldību priekšrocība, par ko saku milzīgu paldies. Līdz ar to varu teikt, ka mana darba mūža lielais sapnis ir piepildījies. Nekas nav viegli – sākotnēji viss nezināmais rada pretestību. Viennozīmīgi deputātiem ir jābūt atbildīgiem par budžetu. Tajā brīdī, kā to visu nodrošināt ar finansējumu, man tik ļoti nerūpēja. Tas sāka rūpēt, kad sāku strādāt pašvaldībā. Pretestība neradīja lielu pārsteigumu, jo patiesi tolaik bija ļoti daudz jautājumu, kuri, jāpiebilst, ir arī šodien. Tikai dzīve un laiks, kā arī visas Latvijas pieredze liecina, ka tas attaisnojas. Kādēļ? Manuprāt, liela sabiedrības daļa kļūst savā ikdienā mierīgāka. Tās ģimenes, kuras var izmatot šos

pakalpojumus, piemēram, atvedot bērniņu uz dienu, nododot to drošās rokās, saprot, ka viņu atvase socializēsies, izkops pamata prasmes un saņems cilvēkmīlestību. Tai pat laikā vecāki var izdarīt sev nepieciešamās lietas un darbus. Tagad šāda iespēja ir Balvos, Viļakā un Rugājos, tiesa, pakalpojumu klāsts ir dažāds."

A.Petrova, tuvojoties Ziemassvētkiem, novada ļaudīm novēl stipru veselību: "Šobrīd strādāju tajā jomā, kurā īpaši saprot, cik svarīgi ir būt veselam. Ziemassvētku gaidās, kad visa pasaule ir tik balta – novēlu pa šiem baltajiem lielceļiem iet visiem cilvēkiem, kuriem varbūt nevajadzētu būt tik steidzīgiem un pārdzīvot par lietām, kuras nevar ietekmēt. Lai balti, gaiši, ģimeniski silti Ziemassvētki! Lai ar jaunām iecerēm bagāts 2022.gads!"

Balvu novads – labās prakses līderis

Projekta vadītāja Santa Butāne, pasniedzot Atzinību, atklāja, ka Balvu novads ir starp piecpadsmit Latvijas labās prakses līderiem: "Kopā ar Labklājības ministriju, organizējot pasākumu par iekļaujošas vides veidošanu Latvijā, ministrija izvirzīja piecpadsmit labās prakses līderus, kuri ir īstenojuši dažādus projektus ar Eiropas sociālā fonda atbalstu, uzsvērot veiksmīgos piekļūstamās vides risinājumus. Tas viss ir izdarāms! Pašsprotami, ka ikvienai sabiedrības grupai jājūtas droši un jāsaņem tās pašas iespējas, ko ikviens no mums. Apbraukājot Latviju, pasniedzot Atzinības, esam gandarīti par paveikto darbu ne tikai projekta sagatavošanas un izstrādes procesā, bet arī rezultātu ziņā. Tie patiešām ir iespaidīgi! Esam lepnī, ka Latvijā ir šādi cilvēki, kuri ir gatavi no savas puses paveikt visu, lai cilvēki ar īpašām vajadzībām iekļautos sabiedrībā un dzīvotu pilnvērtīgu dzīvi. Veidojot videostāstus, mūsu mērķis ir nodrošināt pēctecību visiem projektiem, lai ikviens sabiedrības loceklis par to uzzina, lai redz un jūtas motivēts paveikt arī no savas puses kaut nelielu daļu no tā, kas izdarīts šajā projektā."

Plats solis uz priekšu

Interesanti, ka A.Petrova, saņemot Atzinību, isā videostāstā pavēstīja par īstenotā projekta ietvaros realizētajiem vides piekļūstamības risinājumiem: "... no sirds varu teikt, ka esmu bezgala lepnā, gandarīta un laimīga, ka esam starp piecpadsmit pašvaldībām. Citviet un Balvu novadā ir radīti

Foto - E.Gabranovs

Saņem Atzinību. Projekta vadītāja Santa Butāne (foto – no kreisās) atklāja, ka videostāstā, kas uzņemts Balvos, varēs noskatīties mājaslapā videviens.lv. Lūgta atklāt iespējamo termiņu, S.Butāne solīja, ka līdz Ziemassvētkiem tas taps gatavs.

sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi mērķgrupai, kura gadu desmitiem to gaidīja. Varu apliecināt, ka strādājot sociālajā dienestā, to dzirdēju dienu no dienas, mēnesi no mēneša un gadu no gada. Mēs pieteicāmies tad, kad Labklājības ministrija šo vēsturisko, lielo DI projektu izsludināja. Jā, varbūt mums nebija vienkārši pieņemts šo lēmumu, tomēr sapratām, ka tie ir vērti uz šādu pakalpojumu attīstību. Apzināmies arī to, ka pakalpojums būs jāattīsta un jāuztur, bet, manuprāt, šis periods – vēl līdz 2023.gada beigām – pilnībā attaisnos ieguldīto darbu un resursus... Jāsaprot, ka daudzas ģimenes ir ieguvējas, jo viņi ar šīm bezgalīgajām rūpēm, dzīvojot gadu no gada un nekad nespējot atvilkt elpu, bija patiesi nogurušas. To novērtē mūsu klienti, to novērtē mūsu darbinieki. Tas ir plats solis pakalpojumu nodrošināšanā..."

Atpūta

Prātnieks

12. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīs līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111vai elektroniski uz e-pastu: evita@balvurcb.lv

Mīļie prātnieki! Diemžēl mēs atkal nevaram pasēdēt kopā pie Ziemassvētku klinģera un tējas krūzes. Bet tas nemazina mūsu mīlestību pret jums – mūsu uzticīgie, gudrie, erudītie, zinošie! Paldies jums par minētajām mīklām, iesniegtajām atbildēm un atsaucību visa gada garumā! Ziemassvētku rūķis tik un tā nokļūs pie jums! Uz tikšanos nākamgad "Prātniekā"!

Vertikāli

1. Tiek izmantotas ziemas prieku baudīšanai.
3. Ziemassvētku korālis.
6. Kuram bijušajam balvenietim Ministru kabinets piešķīra ģenerāļa speciālo dienesta pakāpi?
7. Kā sauc dienu, ar kuru daudzās valstīs sākas Ziemassvētku gaidīšana?
12. Decembra mēneša autors Zvaigznes grāmatnīcās.
14. Vārds 'atnākšana' latīniski.
15. Ledus slānis uz virsmām.
16. Grāmatas "Zaķēns, kuram nebija vārdu" autors.
17. Antona Slišāna dzejoļu krājuma nosaukums.
18. Sniega bumbu ciņa.

Horizontāli

2. Kas ir grāmatas "Vārdi un klusums" autors?
4. Zebiekstēm ziemā kažoks ir...
5. Kultūrvēsturiskās lauku sētas "Vēršukalns" vadītājs.
8. No šķiedrām veidots materiāls, pa kuru degšanas vietai pieplūst degšķidrums.
9. Kārļa Skalbes novele. Pēc kuras motīviem un noskaņas ir tapusi dziesma "Eglīte zaļā".
10. Dabas parādība ziemā.
11. Valdas Moras dzejolis.
13. Autore bērnu lugai "Nakts betlemē" (1927).
19. Jāzepa Osmaņa dzejoļu grāmata.

20. Gadalaiks.

21. Zem koku saknēm, dziļi celmos, koku un pazemes dobumos ziemas miegu guļ...

22. Vienīgā putnu suga Latvijā, kuras apspalvojums ir pielāgojies ziemai raksturīgiem apstākļiem.

23. Sporta veids, kur piedalās divu vai četru dalībnieku komanda.

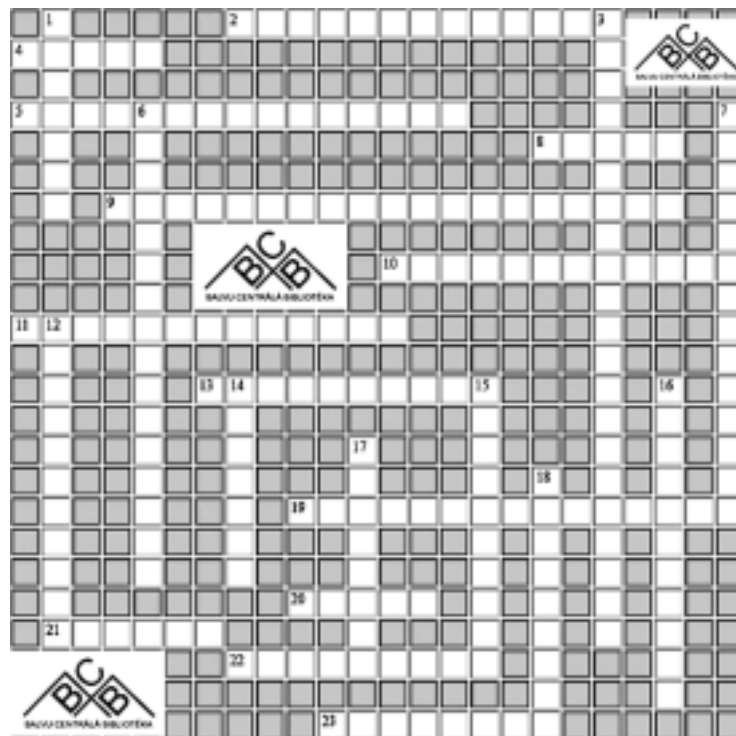
11. kārtas atbildes

Horizontāli: 1.Emisija. 2.Lejkanna. 3.Pelnupe. 4.Žiguri. 5.Medijpratība. 6.Nebēda. 8.Automašīna. 9. "Vienoti Latvijai". 11.Lāzers. 13.Enciklopēdija. 15."Cukursaldā". 16.Daina Avotiņa. 17.Tautas tērs. 18.Polārsvaigzne. 19.Gaismas gads.

Vertikāli: 1.Elektroniskais katalogs. 2.Laminators. 7.Vitālijs Sanders. 10.Lodāmuris. 12.Safrāns. 14.Baldriāns. 17.Tējkanna. 18.Purvs.

Pareizas atbildes iesūtījuši: A.Mičule, A.Kozlovska, D.Zelča, I.Svilāne, I.Homko, L.Krilova, Ļ. Baranova, S.Vēvere, Z.Pulča, A.Ruduks, J.Pošeika.

Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" saņem ĻUBA BARANOVA. Pēc balvas griezties Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Sargā sevi pats

Pārkurinātas krāsnis var izraisīt nelaيمي

Turpinoties aukstajam laikam, pieaug ugunsgrēku skaits. To iemesls visbiežāk ir nepareiza un bojātu apkures ierīču ekspluatācija, netīriti dūmvadi un pārkurinātas krāsnis.

Netīrits skurstenis ir ugunsbīstams. Sadegot jebkuram cietajam kurināmajam, uz skursteņa iekšējās virsmas veidojas kvēpu, sodrēju un darvas nosēdumi, kas, savlaikus nenotīrīti, labākajā gadījumā samazina apkures ierīces darbības efektivitāti, bet sliktākajā gadījumā var izraisīt intensīvu šo produktu degšanu. Aizdeģšanās ātri izplatās pa visu dūmeņa iekšējo virsmu, vienlaikus ievērojami paaugstinot temperatūru tajā aptuveni līdz pat 1000°C. Tas var radīt plaisas visa mūrētā dūmeņa korpusa biezumā, ārējo apvalku ieskaitot, tādējādi paverot ceļu karstajām dūmgāzēm un liesmām uz degspējīgām sienu, griestu un jumta konstrukcijām.

Lai izvairītos no nelaimes un varētu droši uzturēt siltumu, kurinot malkas, gāzes vai cita veida apkures ierīci, reizi trijos gados jāapseko dūmvadu, dūmeņu un dūmkanālu tehniskais stāvoklis. To drīkst darīt sertificēti skursteņslauķi. Par to jāpārlicinās, lūdzot darba veicējam uzrādīt apliecināšanos dokumentus. **Bojātu skursteņu ekspluatācija ir bīstama!**

Sodrēji no dūmeņiem, krāšņu un pavadu dūmkanāliem jāiztīra pirms apkures sezonas sākuma un apkures sezonā ne retāk kā:

- divas reizes apkures sezonā - apkures krāsnīm un virtuves pavadumiem;
- reizi mēnesī - ilgdedzes speciālajām krāsnīm.

Bēniņos visiem dūmeņiem un sienām, kurās atrodas dūmkanāli, jābūt nobalsinātām vai nokrāsotām ar gaišu ugunsdrošu krāsu.

Ugunsnelaيمي var izraisīt ne tikai degoša malka, bet arī kvēlojošas ogles vai izdedži, tādēļ ēku tuvumā aizliegts izbērt nenodzēstus izdedžus un ogles. Tie jāizber atbilstoši iekārtotās vietās ne tuvāk par 6 m no degspējīgām ēkām un būvēm.

Lietojot malkas plīti, jāatceras, ka plītis laika gaitā nolietojas – var izdegt cepeškrāsns metāla apšuvums, plītis virsmā

parādīties spraugas, caur kurām nāk dūmgāzes. Lai šādas plītis padarītu ikdienas lietošanā drošas, tām periodiski nepieciešama atjaunošana, rūpīgi aizsmērējot radušās plaisas, savlaikus nomainot izdegušo cepeškrāsns, nostiprinot durtnas.

Cietā kurināmā krāsnis (virtuves pavarda) kurtuves priekšā degspējīgu materiālu grīda jāpārklāj ar degtnespējīga materiāla loksnī (skārds u.c.), kuras izmēriem jābūt ne mazākiem par 50 cm perpendikulāri kurtuves ailai un 70 cm paralēli tai.

Kurināmie materiāli (ogles, kūdra), kam piemīt pašaizdeģšanās spēja, jāuzglabā speciāli šim nolūkam pielāgotās telpās vai laukumos (ne tuvāk par 6 m no degspējīgām ēku vai būvju konstrukcijām).

Svarīgākais gada aukstajos mēnešos ir ievērot elementāru piesardzību. Ekspluatējot vietējās apkures ierīces aizliegts:

- novietot kurināmo un citus degspējīgus materiālus kurtuves atveres priekšā tuvāk par 1,2 metriem;
- atstāt bez uzraudzības degošas apkures ierīces, ja to neatļauj tehniskās ekspluatācijas noteikumi;
- novietot uz apkures ierīcēm degspējīgus priekšmetus un materiālus (žāvēt drēbes, apavus utt.);
- kurināt krāsnis un plītis ar malku, kuras garums pārsniedz kurtuves izmērus;
- vēdināšanas kanālus izmantot kā apkures krāšņu vai pavadu dūmvadus;
- izmantot bojātas apkures iekārtas un dūmvadus;
- tās pārkurināt.

Ekspluatējot mehāniskās ventilācijas sistēmas, uz gaisa vadu iekšējām sienām notiek putekļu un tauku daļiņu nosēšanās. Šo putekļu un tauku aplikumi gaisa vadu iekšpusē traucē sistēmas darbībai, neļaujot caurplūst nepieciešamajam gaisa daudzumam. Aizsērējušie gaisa vadi kondicionēšanas un ventilācijas sistēmās rada aizdeģšanās iespēju. Putekļu un tauku slānim aizdegoties, kopā ar gaisa plūsmu uguns liesmas var ātri izplatīties.

Tā kā apkures sezonā vistrāģiskākie ugunsgrēki notiek tieši naktī, kad cilvēki guļ un nepamana ugunsgrēka izcelšanos, dzīvojamās telpas ir nepieciešams aprīkot ar dūmu detektoriem,

kas ar skaņas signāla palīdzību signalizēs par ugunsgrēka izcelšanos, ļaujot laikus izsaukt ugunsdzēsējus glābējus.

Iestājoties vēsākam laikam, aizvien vairāk ugunsgrēku notiek arī dārza mājiņās, neapsaimniekotās mājās, šķūnišos un garāžās. Visizplatītākie ugunsgrēku iemesli šādās ēkās ir neuzmanīga rīcība ar uguni, bojātas vai nepareizi izbūvētas apkures sistēmas, kā arī tišas dedzināšanas.

Bieži mazdārziņu apsaimniekotāji, mēģinot paildzināt dārkopības sezonu, savās dārza mājiņās, kas nereti ir paredzētas tikai instrumentu glabāšanai, paši ierīko dažādas apkures ierīces vai arī izmanto vecus elektriskos sildītājus, kas, iespējams, ir bojāti, taču uzskata, ka tādai dārza mājiņai būs pietiekami labi. Tāpat aukstajā laikā, veicot darbus garāžās vai šķūnišos, tiek izmantotas bojātas vai paštaisītas sildierīces. Taču šis bojātais elektrosildītājs vai arī, ja tiek paštaisītas sildierīces un lietoti nekalibrēti un paštaisīti elektrotīklu aizsardzības drošinātāji, ātri vien var izraisīt ugunsgrēku.

Pilsētu tuvumā mazdārziņu teritorijās un neapsaimniekotās mājās pilsētās ugunsgrēki izceļas visai bieži, un lielākoties bojāgājušie šajos gadījumos ir bezpajumtnieki, kas cenšas patverties no aukstuma un lieto nedrošas sildierīces. Tā kā šie nelūgtie viesi visai bieži mēdz būt alkohola reibumā, tad nereti arī aizmieg ar kvēlojošu izsmēķi rokā vai arī nomet to, kur pagadās. Nereti bezpajumtnieks, lai sasildītos, šādās ēkās uz grīdas sakur ugunsgrēku.

Apkures ierīču drošībai jāpievērš uzmanība arī mājlopu īpašniekiem, kuri mājlopu apsildei kūti izmanto dažādas nedrošas, varbūt pat savu laiku nokalpojušas apkures ierīces. Šādu ierīču lietošana ir ārkārtīgi bīstama, jo kūti atrodas viegli uzliesmojoši priekšmeti, un, ja ugunsgrēks izceļas naktī, to savlaikus ir praktiski neiespējami pamanīt.

Balvu novada domē

9.decembra ārkārtas sēdes lēmumi

Izveido komisiju

Izveidoja Balvu pilsētas pārvaldes vadītāja amata pretendentu vērtēšanas komisiju un apstiprināja to šādā sastāvā: komisijas priekšsēdētāja Sandra Kapteine, komisijas locekļi: Jānis Trupovnieks, Ruta Cibule, Aija Mežale, Svetlana Pavlovska, Aigars Pušpurs, Tamāra Locāne, Līga Vilciņa un Juris Annuškāns. Uzdeva komisijai izstrādāt Balvu pilsētas pārvaldes vadītāja amata konkursa nolikumu un iesniegt to apstiprināšanai Balvu novada pašvaldības izpilddirektoram līdz 2021.gada 14.decembrim.

Tāpat izveidoja Žiguru pagasta pārvaldes vadītāja amata pretendentu vērtēšanas komisiju un apstiprināja to šādā sastāvā: komisijas priekšsēdētāja Sandra Kapteine, komisijas locekļi: Anita Kokoreviča, Aija Mežale, Tamāra Locāne, Līga Vilciņa un Līgija Logina.

Uzdeva komisijai izstrādāt Žiguru pagasta pārvaldes vadītāja amata konkursa nolikumu un iesniegt to apstiprināšanai Balvu novada pašvaldības izpilddirektoram līdz 2021.gada 14.decembrim.

Iesniegt projektu pieteikumus

Deputāti atbalstīja iecerī iesniegt četrus projektus Eiropas Reģionālā attīstības fonda specifiskā atbalsta mērķa "Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu pašvaldību ēkās" un specifiskā atbalsta mērķa "Atveseļošanas pasākumi vides un reģionālās attīstības jomā" pasākuma "Energoefektivitātes paaugstināšana pašvaldību infrastruktūrā ekonomiskās situācijas uzlabošanai" piektās projektu iesniegumu atlases kārtas ietvaros: "Balvu Mākslas skolas ēkas energoefektivitātes paaugstināšana"; "Rekavas vidusskolas darbnīcu ēkas energoefektivitātes paaugstināšana"; "Baltinavas muzeja ēkas energoefektivitātes paaugstināšana" un "Rugāju pagasta pārvaldes ēkas energoefektivitātes paaugstināšana".

Rīkos izsoli

Nolēma rīkot Balvu novada pašvaldībai piekritīgās zemes vienības daļas Dzirnau ielā 1G, Balvos, 250 m² platībā nomas tiesību izsoli atpūtas inventāra nomas punkta izveidei.

E.Gabranovs

Kā rīkoties ugunsgrēka gadījumā

Ja pamostaties un konstatējat, ka izcēlies ugunsgrēks, pārvelieties pāri gultas malai un rāpojiet uz durvju pusi. Turoties tuvāk grīdai, jums būs iespēja paglābties no bojāejas. Rāpojiet uz istabas durvju pusi. Mēģiniet uzturēt durvis ar roku. Necentieties paņemt kādas drēbes vai vērtslīetas.

Ja varat izkļūt no telpas...

Ja, uztautījuši durvis, jūtat, ka tās nav karstas, mazliet paveriet tās un pārlicinieties, vai ārpusē nav dūmi un uguns. Kad atstājat istabu, aizveriet durvis, tas mazinās uguns izplatību un aizsargās Jūsu īpašumu. Neaizmirstiet paņemt atslēgas. Ja visi evakuācijas ceļi būs slēgti un pamest ēku nevarēsiet, Jums vajadzēs atslēgt, lai atgrieztos dzīvoklī, kas kļūs par drošāko patvēruma vietu.

Nemēģiniet meklēt, kurā vietā deg. Vērtīgais laiks, ko tādējādi zaudēsiet, var būt izšķirošs, lai paspētu glābties.

Nekavējieties kāpņu telpās un gaitenēs, domājot, ko darīt. Pametiet māju pēc iespējas ātrāk. Jums jāzina, kuri mājas gaiteni ved sturpeļā, centieties izvairīties no tiem.

Vienmēr izmantojiet tikai kāpnes. Nekādā gadījumā neizmantojiet liftu.

Rēķinieties ar to, ka visapkārt būs panika. Tāpēc turieties pie kāpņu margām, tas palīdzēs jums noturēties, ja kāpņu telpā būs drūzma.

Pirms atstājat ēku, nemēģiniet iekštelpās satikt visus tuviniekus, jo dārga ir katra minūte.

Kad esat nokļuvuši drošībā, zvaniet Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam. Neuzskatiet par pašsaprotamu, ka to jau būs izdarījis kāds no kaimiņiem. Nenolieciet klausuli, kamēr dispečeri nav saņēmuši visu viņiem nepieciešamo informāciju.

Neejiet atpakaļ mājā, kamēr ugunsdzēsēji to nav atļāvuši.

Ja nevarat izkļūt no telpas...

Ja, uztautījuši durvis, jūtat, ka tās ir karstas, neveriet tās vaļā. Tas var nozīmēt, ka aiz durvīm plosās uguns. Atverot durvis, liesmas uzreiz iekļūs istabā. Aizvērtās durvis var būt par aizsegu no uguns un pasargāt, kamēr ierodas glābēji.

Ja durvis ir karstas, aizbāziet spraugas. Šim nolūkam vislabāk kalpos mitri dvieļi, segas. Noderēs arī palagi, drēbes.

Ja ir pieejams telefons un telpā, kurā atrodaties, nav dūmu, zvaniet uz tālruni 112.

Rāpojiet pie loga un mazliet paveriet to. Atverot logu pilnīgi, jūs radīsiet caurvēju, kas veicinās dūmu pieplūdumu istabā.

Turieties zemu pie loga, tas ļaus jums elpot svaigu gaisu no ārpusē un izvairīties no dūmiem, kas lēnām piepildīs istabu.

Ja iespējams, aizsedziet degunu un muti ar kādu samitrinātu materiālu, tas filtrēs dūmus un elpot būs vieglāk.

Tikai galējas nepieciešamības gadījumā atveriet logu pilnīgi vai izstiet stiklu. Tādā gadījumā dūmi var iekļūt istabā arī no mājas ārpusē. Turklāt stikls būs izsists un jums vairs nebūs iespēju logu aiztaisīt.

Ja atrodaties pirmajā stāvā un varat pa logu izkļūt drošībā – dariet to.

Ja atrodaties augstāk par pirmo stāvu, labāk atturieties no lēmuma lēkt. Daudzi cilvēki, kuri būtu varējuši ugunsgrēkā izdzīvot, gaidot pēc palīdzības savā istabā, ir gājuši bojā, lecot no bīstamiem augstumiem.

Kā pievērst uzmanību, ja nevarat izkļūt no istabas

Radiet troksni, lai pārējie zinātu, kur Jūs atrodaties. To vislabāk darīt, klauvējot ar kādu priekšmetu, nevis klieodzot.

Vicinot pa logu divi vai palagu, Jūs pievērsīsiet uzmanību savai atrašanās vietai.

Nekrist panikā, jo objektīvs situācijas novērtējums un pareizas rīcības izvēle palielina iespējas izglābties.

Apsveikumi

Gadus neaizputina sniegi,
cauri puteņiem gadi iet.
Brīžiem skaudri un citreiz liegi,
kādreiz nosirmo, citreiz zied.

Skaisto 90 gadu jubileju Balvu pansionātā svinēs
Valija Ločmele! Miļi sveicu, vēlu stipru
veselību, Dieva svētību turpmākajiem dzīves
gadiem.

Anastasija Baltinavā

Gadus neaizputina sniegi,
cauri puteņiem gadi iet.
Šis ir vecums, kad nedrīkst vēl malā stāties,
Tas ir laiks, kad cilvēku pārbauda –
Cik piepildītu un nepiepildītu sapņu
Tu esi krājis sava mūža laimes gliemežnicā.

Miļi sveicam **Jāni Usinu** jubilejā!

Veselību un vēl daudzus, daudzus laimīgus gadus
mēs visi Tev vēlam!
Rubeņu ciema dramatiskais kolektīvs, Sarmite

Līdzjūtības

Balta sāpe un sāpe melna
Manī puteņo šovakar.

Lūgšus lūdzos, lai tava delna
Atkal mierinot pieri skar.

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Guntai un Fridim, Dzintaram
un **Ilgonim**, vīru, tēti, brāļi
ILMĀRU LEIŠAVNIEKU pagrāgi
pavadot mūžībā.

Terēzija, Marianna

Ne atsaukt vairs, ne panākt,
Bet baltu sveci iedegt,
Lai klusi skumjas raud.

Esam domās kopā ar **Fridi**
Leišavnieku, pavadot **TĒTI**
mūžības ceļā.

Bijušie klasebiedri

Runājiem ar mani klusi,
Saudzīgāk kā citu dienu,
Šodien sirds man palikusi
Smaģāka par sāpi vienu. (E.Zāļīte)

Kad uz smilšu ceļa krit zaļo skuju
raksts un atvadu ziedos smaržo
sēras, skumju brīdī esam kopā ar
Guntu Lukstiņu un dēlu, VĪRU,
TĒVU zemes klēpi guldot.
Valentīna, Skaidrīte, Ārija

Es palikšu parādā mūžu.
Tā nebūs, to nespēšu dot.

Tik gadi, kad bijām mēs blakus,
Lai spilgtākās atmiņas rod. (A.Lubeja)
Izsakām patiesu līdzjūtību **Guntai**
Lukstiņai, pavadot vīru **ILMĀRU**
pēdējā gaitā.
Ainis, Aivars, Ilmārs, Agnese,
Andrejs, Daina

Zaļa ir mana cerība,
Zaļa kā egles zars.
Nenomāc viņu sarma,
Ne asais spelgoņa stars.
Zaļa ir mana cerība...

ILMĀR! Ir tik grūti iedomāties vēl
kādu tik jautru, pozitīvu un
dzīvespriecīgu cilvēku kā Tevi. Pa
dzīvi Tu gāji viegli – spēlējoties,
vienmēr atsaucies lūgumam palīdzēt
citiem. Tāpēc mums ir tik smagi
apzināties skarbo patiesību - Tavu
pēkšņo aiziešanu. Patiesa līdzjūtība
Guntai, Fridim, brāļiem un visiem
tuviniekiem.
Godinām Tavu piemiņu, Ilmār!
Kaimiņi Kurnā

Tava zvaigzne klusē...

Par agru aprāviēs mūža ceļš,
Par agru tava diena dusēt iet,
Par agru tuvo sirdis sāpes plēš.

Lai mūsu vissirsnīgākā līdzjūtība
palīdz pārvarēt sāpju smagumu
sievai **Guntai un dēlam,**
ILMĀRU LEIŠAVNIEKU baltā
mūžības ceļā pavadot.
Irēna, Intars, Guntars

Var nemanot pienākt salna,
Kad ziedi kā sniegpārslas birst.
Nav sacīts, cik dzīve ir gara,
Tās pavadīens pēkšņi var irt.

(M.Jansone)

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Guntai Lukstiņai un tuviniekiem,
VĪRU mūžībā pavadot.
Ina, Iveta, Ļuda, Līga, Vīta, Laila,
Ginta, Aija, Inta

Sēro aiz loģa kastaņkoks,
Smeldzošās sāpēs gurst tuvinieku
sirdis,
Draugi un paziņas jautā – tā nevar
būt,
Ka tik pēkšņi, tik negaidot cilvēks
zūd.

Kad baltās sniega pārslasklājas pāri
kapu kopiņai, esam kopā ar **Guntu**
un **dēlu, ILMĀRU LEIŠAVNIEKU**
pāragri mūžības ceļā pavadot.
Stacijas pamatskolas klasebiedri
un audzinātāja

Ai, māmiņ, kāpēc aizvēri acis
Un aizgāji tālumos?

Kas gudrus, miļus vārdus nu sacīs
Un mājai gaišumu dos?

Skumju brīdī, kad noslēdzies miļās
MĀMULĪTES gājums pa dzīves
baltajiem ceļiem, esam kopā un
izsakām līdzjūtību **Ludmilai**
Beļikovai un tuviniekiem.
Balvu Sporta skolas kolektīvs

Tu aizej sniegos baltos,
Uz kokiem baltas ēnas krit,
Un vēji klusinātos altos
Tev klusu šūplā dziesmu dzied.

(K.Apškrūma)

Skumju brīdī klusa un patiesa
līdzjūtība **Ludmilai Beļikovai un**
tuviniekiem, MĀMIŅU mūžības
ceļā pavadot.
Balvu novada dome un pašvaldība

Birst ziedos asaras kā zvaigznes,
Jo tavā takā skumjas smagi krit.
Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt pār tavu kapu, māt.

Klusa un patiesa līdzjūtība
Ludmilas Beļikovas ģimenei,
MĀMIŅU, VECMĀMIŅU,
VECVECMAIŅU, SIEVASMĀTI
mūžībā pavadot.
Nora, Normunds Apriņi

Aizsnieg skuju klāta taka,
Sniegs vēl snieg un snieg.
Tev zem baltās sniega segas,
Māmiņ, jāaizmieģ.

Lai klusa un patiesa līdzjūtība palīdz
pārvarēt sāpes **Ludmilai Beļikovai**
ar ģimeni, MĀMIŅU guldot kapu
kalniņā.
SIA "Tako SD" kolektīvs

Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt,
Viņš paliek dziļi, dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku
smelties. (R.Skujiņa)

Mūsu patiesa un klusa līdzjūtība
Ludmilai Beļikovai ar ģimeni,
MĀMIŅU mūžībā pavadot.
SIA "Senda Dz"

Saņem silti, Zemes māte,
Manu miļu māmuliņu,
Ieliec viegli savā klēpī
Sagurušo augumiņ'. (Latv.t.dz.)

Skumju un atvadu brīdī izsakām
visdziļāko līdzjūtību **Ludmilai**
Beļikovai ar ģimeni un
tuviniekiem, MĀMIŅU zemes klēpī
guldot.
Peldbaseina kolektīvs

Kaut ir aplklususi tava šūplā
dziesma,
Vienmēr, visur tu man esi klāt.
Es tak esmu tavas elpas daļa,
Tavas dzīves dzīve, miļā māt.

(A.Balodis)

Izsakām līdzjūtību **Ludmilai**
Beļikovai un tuviniekiem,
MAMMU smiltājā pavadot.

Balvu Sporta skolas vieglatlēti un
treneri: Sarmīte, Iveta, Imants

Tu katram viena, tikai viena,
Kurai kā pie saules bērni turas klāt.
Tāpēc ir tik grūti, skuļām birstot,
Uz mūžu zemei tevi atdot, māt!

(K.Apškrūma)

Mūsu dziļa un patiesa līdzjūtība
Ludmilai Beļikovai un
tuviniekiem, sirmo MĀMULĪTI
mūžībā pavadot.
Balvu Mūzikas skolas kolektīvs

Skan tava šūplā dziesma krūtīs –
Tā katrā dzīves solī man ir klāt,
Skan priekos, bēdās, kad ir grūti,
Skan sirdī man, ak miļā, labā māt...

(A.Krūklis)

Skumju brīdī esam kopā un izsakām
visdziļāko līdzjūtību **Ludmilai**
Beļikovai un tuviniekiem, miļo
MĀMIŅU mūžībā pavadot.
Balvu Izglītības, kultūras un sporta
pārvalde

Tā gribējās ilgāk te palikt –
Lazdu gravās un ziedošās pļavās,
Starp ozoliem zaļiem un šalčošiēm
bērziem... (M.Jansone)

Izsakām dziļu līdzjūtību **Skaidrītei**
Lukstiņai, dēlu **VIKTORU** pāragri
zaudējot.

Šķilteru, Zviedru un Ušpeļu ģimenes

Zeme deva, zeme ņēma,
Zeme visu nepaņēma.

Labi darbi, miļi vārdi –
Tie palika šai saulē.

Dziļi skumstam, **VIKTORU**
LUKSTIŅU traģiski zaudējot.
Izsakām patiesu līdzjūtību
piederīgajiem.

Bijušie klasebiedri un klases
audzinātāja Valentīna Stahovska

Cilvēks kā mirdzoša zvaigzne,
Kas debesu plašumos mit;
Ne zināt mums stundu, ne brīdī,
Kad dziedoša lejup tā krīt.

Negaidītājā sāpju brīdī izsakām
patiesu un dziļu līdzjūtību
Skaidrītei Lukstiņai un
tuviniekiem, dēlu VIKTORU
pāragri zaudējot.
Tilžas vidusskolas kolektīvs

Kaut varētu šo smilšu sauju nemest,
Bet to vairs nevar, maijs bez tevis
plauks...

Ņem mūsu mīlestību, lai tev nesalst,
Ņem siltus vārdus aukstā ceļā līdz.
(O.Vācietis)

Kad pāri ziediem klusi list asaru
lāses, dalām bēdu smagumu ar
Skaidrīti Lukstiņu un viņas
ģimeni, DĒLU traģiski zaudējot.
Bijušie klasebiedri Tilžas
vidusskolā

Lai gaišie debess gari aizved tevī
Tāi valstībā, kur visiem labi klājas...
Mūsu visdziļākā līdzjūtība **Inai**
Graudīnai un viņas ģimenei,
VĪRU kapu kalniņā pavadot.
Bijušie klasebiedri Tilžas
vidusskolā

Pērk

Z.s "Strauciņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

IEPĒRK
MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

SIA "Senlejas" iepērk liellopus,
teļus. BIO liellopiem augstas cenas!
Samaksa tūlītēja. Tālr. 62003939.

SIA "AIBI" IEPĒRK
gaļas šķirnes krustojuma
bulļus, teles eksportam.
Liellopus, teļus, jaunlopus,
jērus, zirgus kaušanai.
Kautsvarā, dzīvsvārā paaugstinātas
cenas, apjoma piemaksas.
BIO lopiem augstākas cenas.
Tūlītēja samaksa. Svari. T. 20238990.

Pērk izcirstus mežus,
1700 EUR/ha.
Tālr. 28282021.

Pērk mežus, zemi, izcirtumus,
cirsmais.
Tālr. 29433000.

SIA "SENDIJA" iepērk zarus, cirsmu
atlikumus šķeldošanai.
Tālr. 29495199.

SIA "REMEM" iepērk
jaunlopus,
liellopus.
Elektroniskie svāri.
Samaksa ar pārskaitījumu.
Tālr. 26447663,
29485520,
vai uz e-pastu:
siarenem@inbox.lv
Zvaniet - cenas mainās katru nedēļu.

Pārdod

Skaldīta malka.
Cena 24 EUR/berkubā. Piegādes
apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Tālr. 25543700.

Pārdod priedes granulas,
6 mm, 165 EUR/t. Tālr. 22006714.

Pārdod sivēnus. Tālr. 26386442.

Dažādi

Sniega tīrīšana, 40 EUR/h.
Tālr. 22006714.

Siltinām mājas ar ekovati, granulām
un termoputām. Tālr. 26748235.

Vēlos īrēt 1-2-istabu dzīvokli Balvos.
Tālr. 22485263.

Bērzspls ielā pie redakcijas atrasta
atslēga. Interesēties redakcijā.

Pārdod lopbarībai: kartupeļus,
burkānus, cukurbietes, graudus.
Piegāde. Tālr. 25442582.

Pārdod svaigu cūkgaļu (svilinātu),
min. daudzums 1/4 (20 kg),
2,80 EUR/kg. Bezmaksas piegāde.
Tālr. 28890462.

Pateicības
vārdi
Miļš paldies Viļakas Romas
katoļu draudzes prāvestam
Guntaram Skutelim, Feliksam
Šneveļam, ērģelniecei
Anastasijai Ločmelei, "Smiltājs
K" un kaimiņiem, pavadot
Vladislavu Smušku Mūžībā.
SIEVA, BĒRNI

Vaduguns
Indekss
3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒKĪNU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA; ZLOGINA,
IZINKOVSKA, M.SPRUDŽĀNE, I.TUŠINSKA,
A.LOČMELIS - T. 29360850
KOREKTORE S.GUGĀNE
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv
Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespēsts SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 2720

